

Bruksela, 13 czerwca 2025 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2025/0163 (NLE)

10274/25
ADD 5

AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	13 czerwca 2025 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2025) 308 annex
Dotyczy:	ZAŁĄCZNIK do wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, szerokiego pakietu umów mających na celu konsolidację, pogłębienie i poszerzenie stosunków dwustronnych z Konfederacją Szwajcarską oraz w sprawie tymczasowego stosowania Umowy w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2025) 308 - Annex 5.

Zał.: COM(2025) 308 annex

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 13.6.2025 r.
COM(2025) 308 final

ANNEX 5

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, szerokiego pakietu umów mających na celu konsolidację, pogłębienie i poszerzenie stosunków dwustronnych z Konfederacją Szwajcarską oraz w sprawie tymczasowego stosowania Umowy w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego

PROTOKÓŁ ZMIENIAJĄCY
DO UMOWY
MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ
A KONFEDERACJĄ SZWAJCARSKĄ
DOTYCZĄCEJ HANDLU PRODUKTAMI ROLNYMI

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią”,

oraz

KONFEDERACJA SZWAJCARSKA, zwana dalej „Szwajcarią”,

zwane dalej „Stronami”;

PRZYPOMINAJĄC cel Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie handlu produktami rolnymi, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1999 r. (zwanej dalej „Umową”), jakim jest wzmocnienie relacji wolnego handlu między Stronami poprzez polepszenie ich dostępu do rynku produktów rolnych drugiej Strony;

PRZYPOMINAJĄC o suwerenności Stron w zakresie ich polityk rolnych;

UZNAJĄC potrzebę zmiany Umowy w następstwie ustanowienia wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności na mocy Protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności, sporządzonego w [...] dnia [...] r. (zwanego dalej „protokołem ustanawiającym wspólny obszar bezpieczeństwa żywności”), ponieważ obejmuje on niektóre dziedziny, które do tej pory były regulowane Umową;

UZNAJĄC potrzebę dostosowania postanowień instytucjonalnych Umowy, zwiększenia jej skuteczności i wydajności oraz zapewnienia spójności ze wspólnym obszarem bezpieczeństwa żywności;

POTWIERDZAJĄC, że Umowa powinna opierać się na równości, wzajemności i ogólnej równowadze korzyści, praw i obowiązków Stron w dziedzinach objętych Umową;

PRZYPOMINAJĄC o nierozzerwalnym związku między Umową a sześcioma innymi umowami między Wspólnotą Europejską a Szwajcarią, sporządzonymi w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1999 r.;

POTWIERDZAJĄC nierozzerwalny związek między Umową a wspólnym obszarem bezpieczeństwa żywności ustanowionym na mocy protokołu ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności, z którym to protokołem Umowa stanowi spójną całość;

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

ARTYKUŁ 1

Zmiana Umowy i załączników do niej

W Umowie wprowadza się następujące zmiany:

- 1) Wszelkie odniesienia do „Wspólnoty Europejskiej” lub „Wspólnoty” w Umowie odczytuje się jako odniesienia do Unii Europejskiej;
- 2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 5

Usunięcie barier technicznych w handlu produktami rolnymi

W celu wspierania handlu produktami rolnymi Strony usuwają lub ograniczają bariery techniczne, zgodnie z następującymi załącznikami do Umowy:

- załącznikiem 7 w sprawie handlu produktami sektora wina,
- załącznikiem 8 w sprawie wzajemnego uznawania i ochrony nazw napojów spirytusowych i napojów aromatyzowanych na bazie wina,
- załącznikiem 9 w sprawie produktów rolnych i środków spożywczych ekologiczną metodą produkcji,
- załącznikiem 10 dotyczącym uznawania kontroli zgodności świeżych owoców i warzyw z normami handlowymi,

- załącznikiem 12 w sprawie ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych produktów rolnych i środków spożywczych.”;

3) art. 6 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 6

Wspólny Komitet ds. Rolnictwa

1. Niniejszym ustanawia się Wspólny Komitet ds. Rolnictwa.

Wspólny Komitet ds. Rolnictwa jest złożony z przedstawicieli Stron.

2. Wspólnemu Komitetowi ds. Rolnictwa współprzewodniczą przedstawiciel Unii i przedstawiciel Szwajcarii.

3. Wspólny Komitet ds. Rolnictwa:

- a) zapewnia właściwe funkcjonowanie niniejszej Umowy, skuteczne zarządzanie nią oraz jej stosowanie;
- b) stanowi forum wzajemnych konsultacji i stałej wymiany informacji między Stronami, w szczególności w celu znalezienia rozwiązania wszelkich trudności związanych z interpretacją lub stosowaniem Umowy zgodnie z art. 7a;

- c) formułuje zalecenia dla Stron w sprawach dotyczących niniejszej Umowy;
- d) przyjmuje decyzje w przypadkach przewidzianych w niniejszej Umowie; oraz
- e) wykonuje wszelkie inne kompetencje przyznane mu w niniejszej Umowie.

4. Wspólny Komitet ds. Rolnictwa podejmuje decyzje na zasadzie konsensusu.

Decyzje te są wiążące dla Stron, które wdrażają wszystkie niezbędne środki w celu wykonania tych decyzji.

5. Posiedzenia Wspólnego Komitetu ds. Rolnictwa odbywają się przynajmniej raz do roku, na przemian w Brukseli i w Bernie, chyba że współprzewodniczący postanowią inaczej. Komitet zbiera się również na wniosek jednej ze Stron. Współprzewodniczący mogą uzgodnić zorganizowanie posiedzenia Wspólnego Komitetu ds. Rolnictwa w formie wideokonferencji lub telekonferencji.

Wspólny Komitet ds. Rolnictwa może podejmować decyzje w drodze procedury pisemnej.

6. Na pierwszym posiedzeniu Wspólny Komitet ds. Rolnictwa uchwała swój regulamin.

7. Wspólny Komitet ds. Rolnictwa może podejmować decyzje w sprawie utworzenia grupy roboczej lub grupy ekspertów, która może wspomagać go w wypełnianiu obowiązków.”;

- 4) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 7

Zasada wyłączności

Strony zobowiązują się nie poddawać sporów dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszej Umowy procedurze rozstrzygania sporów innej niż została w przewidziana w niniejszej Umowie.”;

- 5) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 7a

Procedura w przypadku trudności z interpretacją lub stosowaniem Umowy

1. W przypadku trudności w interpretacji lub stosowaniu niniejszej Umowy Strony konsultują się ze sobą w ramach Wspólnego Komitetu ds. Rolnictwa w celu znalezienia rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie Strony. W tym celu Wspólny Komitet ds. Rolnictwa otrzymuje wszelkie istotne informacje umożliwiające szczegółowe zbadanie sytuacji. Wspólny Komitet ds. Rolnictwa rozważa wszystkie możliwości pozwalające na dalszą właściwą realizację Umowy.
2. Jeżeli Wspólny Komitet ds. Rolnictwa nie jest w stanie znaleźć rozwiązania trudności, o której mowa w ust. 1, w terminie trzech miesięcy od daty przedstawienia mu tej trudności, każda ze Stron może zwrócić się do sądu arbitrażowego o rozstrzygnięcie sporu zgodnie z zasadami określonymi w protokole do Umowy w sprawie sądu arbitrażowego.

3. Każda ze Stron wprowadza wszelkie niezbędne środki, aby wykonać w dobrej wierze orzeczenie sądu arbitrażowego.

Strona, co do której sąd arbitrażowy uznał, że nie zastosowała się do niniejszej Umowy, informuje drugą Stronę, za pośrednictwem Wspólnego Komitetu ds. Rolnictwa, o środkach przyjętych w celu wykonania orzeczenia sądu arbitrażowego.

4. Procedura, o której mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, nie ma wpływu na koncesje przyznane i ustanowione w załącznikach 1–3 do niniejszej Umowy ani na zarządzanie nimi.

ARTYKUŁ 7b

Środki wyrównawcze

1. Jeżeli Strona, co do której sąd arbitrażowy uznał, że nie zastosowała się do niniejszej Umowy, nie poinformuje drugiej Strony, w rozsądnym terminie wyznaczonym zgodnie z art. IV.2 ust. 6 protokołu do niniejszej Umowy w sprawie sądu arbitrażowego, o środkach wprowadzonych w celu wykonania orzeczenia sądu arbitrażowego lub jeżeli druga Strona uważa, że środki, o wprowadzeniu których powiadomiono, nie są zgodne z orzeczeniem sądu arbitrażowego, ta druga Strona może zastosować proporcjonalne środki wyrównawcze w ramach Umowy lub protokołu ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności (zwane dalej „środkami wyrównawczymi”), w celu zaradzenia potencjalnej nierównowadze. Powiadamia ona Stronę, co do której sąd arbitrażowy uznał, że nie zastosowała się do Umowy, o środkach wyrównawczych, które określa się w powiadomieniu. Takie środki wyrównawcze stają się skuteczne trzy miesiące od daty powiadomienia.

2. Jeżeli w terminie jednego miesiąca od daty powiadomienia o planowanych środkach wyrównawczych Wspólny Komitet ds. Rolnictwa nie podejmie decyzji o zawieszeniu, zmianie lub unieważnieniu tych środków wyrównawczych, każda ze Stron może poddać kwestię proporcjonalności tych środków wyrównawczych arbitrażowi, zgodnie z protokołem do niniejszej Umowy w sprawie sądu arbitrażowego.

3. Sąd arbitrażowy wydaje orzeczenie w terminach określonych w art. III.8 ust. 3 protokołu do niniejszej Umowy w sprawie sądu arbitrażowego.

4. Środki wyrównawcze nie mają mocy wstecznej. W szczególności osoby fizyczne i podmioty gospodarcze zachowują prawa i obowiązki nabyte przed wejściem w życie środków wyrównawczych.”;

6) w art. 9 tytuł otrzymuje brzmienie:

„Tajemnica zawodowa”;

7) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„ARTYKUŁ 9a

Informacje niejawne i szczególnie chronione informacje jawne

1. Żadnego z postanowień niniejszej Umowy nie interpretuje się jako wymagającego od Strony udostępnienia informacji niejawnych.

2. Informacje niejawne lub materiały niejawne przekazywane lub wymieniane między Stronami na mocy niniejszej umowy są przetwarzane i chronione zgodnie z Umową między Konfederacją Szwajcarską a Unią Europejską w sprawie procedur bezpieczeństwa przy wymianie informacji niejawnych, sporządzoną w Brukseli dnia 28 kwietnia 2008 r., oraz wszelkimi wdrażającymi ją uzgodnieniami dotyczącymi bezpieczeństwa.

3. Wspólny Komitet ds. Rolnictwa przyjmuje, w drodze decyzji, instrukcje postępowania w celu zapewnienia ochrony szczególnie chronionych informacji jawnych wymienianych między Stronami.”;

8) w art. 11, art. 12 ust. 2 i art. 13 ust. 2 słowo „Komitet” zastępuje się słowami „Wspólny Komitet ds. Rolnictwa”;

9) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 15

Załączniki, dodatki i protokół

Załączniki do niniejszej Umowy, w tym dodatki do niej, oraz protokół do niniejszej Umowy w sprawie sądu arbitrażowego stanowią jej integralną część.”;

10) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„ARTYKUŁ 16

Zakres terytorialny

Niniejszą Umowę stosuje się, z jednej strony, do terytorium, do którego mają zastosowanie Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, na warunkach określonych w tych traktatach, oraz, z drugiej strony, do terytorium Szwajcarii.”;

11) w art. 17 dodaje się ustępy w brzmieniu:

„5. W przypadku rozwiązania niniejszej Umowy zgodnie z ust. 3, protokół ustanawiający wspólny obszar bezpieczeństwa żywności przestaje obowiązywać z dniem, o którym mowa w ust. 4.

6. W przypadku gdy Umowa przestaje obowiązywać, prawa i obowiązki nabyte przez osoby fizyczne oraz podmioty gospodarcze na jej podstawie pozostają w mocy. Strony ustalają, za wzajemnym porozumieniem, jakie działania należy podjąć w odniesieniu do praw, których proces nabywania trwa.”;

12) załączniki 4, 5, 6 i 11 tracą moc z dniem wejścia w życie protokołu ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności;

13) tekst załącznika do niniejszego protokołu dodaje się jako protokół do Umowy.

ARTYKUŁ 2

Przejściowe stosowanie załączników 4, 5, 6 i 11 do Umowy

Skutki załączników 4, 5, 6 i 11 zostają utrzymane w okresie przejściowym ustanowionym w art. 32 protokołu ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności, który to okres zgodnie z tym postanowieniem rozpoczyna się w dniu wejścia w życie tego protokołu i kończy się nie później niż 24 miesiące po jego wejściu w życie.

Do celów Umowy datę zakończenia okresu przejściowego określa się decyzją Wspólnego Komitetu ds. Rolnictwa ustanowionego na mocy art. 6 Umowy po powiadomieniu przez Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności ustanowiony na mocy art. 11 protokołu ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności.

ARTYKUŁ 3

Wejście w życie

1. Niniejszy protokół podlega ratyfikacji lub zatwierdzeniu przez Strony zgodnie z ich własnymi procedurami. Strony powiadamiają się nawzajem o zakończeniu wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszego protokołu.

2. Niniejszy protokół wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu ostatniego powiadomienia dotyczącego instrumentów wymienionych poniżej:

- a) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;
- b) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;
- c) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- d) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- e) Protokół dotyczący pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- f) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;

- g) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- h) Protokół dotyczący pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- i) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- j) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- k) Umowa między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii przeznaczonego na zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej;
- l) Umowa między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w programach Unii;
- m) Umowa między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego.

Sporządzono w [...] w dniu [...] r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim oraz włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego celu upoważnieni, złożyli swoje podpisy pod niniejszym protokołem.

[Podpisy (we wszystkich 24 językach UE: „W imieniu Unii Europejskiej” i „W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej”)]

PROTOKÓŁ
DO UMOWY
MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ
A KONFEDERACJĄ SZWAJCARSKĄ
DOTYCZĄCEJ HANDLU PRODUKTAMI ROLNYMI
W SPRAWIE SĄDU ARBITRAŻOWEGO

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

ARTYKUŁ I.1

Zakres

Jeżeli jedna ze Stron (zwanych dalej „stronami”) skieruje spór do arbitrażu zgodnie z art. 7a ust. 2 lub art. 7b ust. 2 Umowy, zastosowanie mają zasady określone w niniejszym protokole.

ARTYKUŁ I.2

Sekretariat i usługi administracyjne

Biuro Międzynarodowe Stałego Trybunału Arbitrażowego w Hadze (zwane dalej „Biurem Międzynarodowym”) pełni funkcje rejestru i zapewnia niezbędną obsługę sekretariatu.

ARTYKUŁ I.3

Zawiadomienia i obliczanie terminów

1. Zawiadomienia, w tym komunikaty lub wnioski, można przysyłać za pomocą dowolnego środka komunikacji, który potwierdza ich nadanie lub umożliwia uzyskanie takiego potwierdzenia.
2. Takie zawiadomienia można przysyłać drogą elektroniczną tylko wtedy, gdy strona wyznaczyła lub potwierdziła adres specjalnie do tego celu.
3. Takie zawiadomienia doręczane stronom przesyła się, w przypadku Szwajcarii do szwajcarskiego Wydziału ds. Europy w Federalnym Departamencie Spraw Zagranicznych, a w przypadku Unii – do Służby Prawnej Komisji.

4. Każdy termin określony w niniejszym protokole biegnie od dnia następującego po wystąpieniu zdarzenia lub czynności. Jeżeli ostatni dzień na złożenie dokumentu przypada w dniu wolnym od pracy dla instytucji Unii lub rządu Szwajcarii, termin na złożenie dokumentu upływa następnego dnia roboczego. Do biegu terminu wliczają się dni wolne od pracy, które wypadają w jego trakcie.

ARTYKUŁ I.4

Zawiadomienie o arbitrażu

1. Strona podejmująca inicjatywę skorzystania z arbitrażu (zwana dalej „powodem”) przesyła drugiej stronie (zwanej dalej „pozwanym”) oraz Biuru Międzynarodowemu zawiadomienie o arbitrażu.
2. Postępowanie arbitrażowe uznaje się za rozpoczęte w dniu następującym po dniu, w którym pozwany otrzyma zawiadomienie o arbitrażu.
3. Zawiadomienie o arbitrażu zawiera następujące informacje:
 - a) wniosek o skierowanie sporu do arbitrażu;
 - b) imiona i nazwiska lub nazwy i dane kontaktowe stron;
 - c) imię i nazwisko lub nazwę i adres pełnomocnika (pełnomocników) powoda;

- d) podstawę prawną postępowania (art. 7a ust. 2 lub art. 7b ust. 2 Umowy) oraz:
 - (i) w przypadkach, o których mowa w art. 7a ust. 2 Umowy – informację, że kwestia leżąca u podstaw sporu została oficjalnie wpisana do porządku obrad Wspólnego Komitetu ds. Rolnictwa, w celu znalezienia rozwiązania, zgodnie z art. 7a ust. 1 Umowy; oraz
 - (ii) w przypadkach, o których mowa w art. 7b ust. 2 Umowy – orzeczenie sądu arbitrażowego, wszelkie środki wykonawcze, o których mowa w art. 7a ust. 3 Umowy, oraz kwestionowane środki wyrównawcze;
- e) wskazanie wszelkich norm leżących u podstaw sporu lub z nim związanych;
- f) krótki opis sporu; oraz
- g) wskazanie arbitra lub, jeżeli ma zostać powołanych łącznie pięciu arbitrów – wskazanie dwóch arbitrów.

4. Żadne argumenty podważające wystarczający charakter zawiadomienia o arbitrażu nie stanowią przeszkody dla ustanowienia sądu arbitrażowego. Sąd arbitrażowy rozstrzyga spór ostatecznie.

ARTYKUŁ I.5

Odpowiedź na zawiadomienie o arbitrażu

1. W terminie 60 dni od otrzymania zawiadomienia o arbitrażu pozwany przesyła powodowi i Biuru Międzynarodowemu odpowiedź na zawiadomienie o arbitrażu zawierającą następujące informacje:

- a) imiona i nazwiska lub nazwy i dane kontaktowe stron;
- b) imię i nazwisko lub nazwę i adres pełnomocnika (pełnomocników) pozwanego;
- c) odpowiedź na informacje podane w zawiadomieniu o arbitrażu zgodnie z art. I.4 ust. 3 lit. d)–f); oraz
- d) wskazanie arbitra lub, jeżeli ma zostać powołanych łącznie pięciu arbitrów – wskazanie dwóch arbitrów.

2. Brak odpowiedzi, niekompletna lub spóźniona odpowiedź pozwanego na zawiadomienie o arbitrażu nie stanowią przeszkody dla ustanowienia sądu arbitrażowego. Sąd arbitrażowy rozstrzyga spór ostatecznie.

3. Jeżeli pozwany w odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu żąda, aby sąd arbitrażowy składał się z pięciu arbitrów, powód wyznacza dodatkowego arbitra w terminie 30 dni od otrzymania odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu.

ARTYKUŁ I.6

Reprezentacja i pomoc

1. Strony są reprezentowane przed sądem arbitrażowym przez jednego lub więcej pełnomocników. Pełnomocnicy mogą korzystać z pomocy doradców, adwokatów lub radców prawnych.
2. O wszelkich zmianach pełnomocników lub ich adresów powiadamia się drugą stroną, Biuro Międzynarodowe i sąd arbitrażowy. Sąd arbitrażowy może w każdej chwili, z własnej inicjatywy lub na wniosek strony, zażądać dowodu potwierdzającego uprawnienia przyznane pełnomocnikom stron.

ROZDZIAŁ II

SKŁAD SĄDU ARBITRAŻOWEGO

ARTYKUŁ II.1

Liczba arbitrów

W skład sądu arbitrażowego wchodzi trzech arbitrów. Sąd arbitrażowy składa się z pięciu arbitrów, jeżeli powód w swoim zawiadomieniu o arbitrażu lub pozwany w odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu wystąpi z takim wnioskiem.

ARTYKUŁ II.2

Wyznaczanie arbitrów

1. Jeżeli ma zostać wyznaczonych trzech arbitrów, każda ze stron wyznacza jednego z nich. Dwóch arbitrów wyznaczonych przez strony wybiera trzeciego arbitra, który będzie przewodniczącym sądu arbitrażowego.
2. Jeżeli ma zostać wyznaczonych pięciu arbitrów, każda ze stron wyznacza dwóch z nich. Czterech arbitrów wyznaczonych przez strony wybiera piątego arbitra, który będzie przewodniczącym sądu arbitrażowego.
3. Jeżeli w ciągu 30 dni od wyznaczenia ostatniego arbitra wyznaczonego przez strony arbitrzy nie osiągną porozumienia w sprawie wyboru przewodniczącego sądu arbitrażowego, przewodniczącym wyznacza Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego.
4. Aby pomóc w wyborze arbitrów wchodzących w skład sądu arbitrażowego, sporządza się i aktualizuje w razie potrzeby orientacyjny wykaz osób posiadających kwalifikacje, o których mowa w ust. 6, który musi być wspólny dla wszystkich umów dwustronnych w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, jak również Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie zdrowia, sporządzonej w [...] dnia [...] r. (zwanej dalej „umową w sprawie zdrowia”), Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1999 r. (zwanej dalej „umową dotyczącą handlu produktami rolnymi”), oraz Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii przeznaczanego na zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej, sporządzonej w [...] dnia [...] r. (zwanej dalej „umową w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii”). Wspólny Komitet ds. Rolnictwa przyjmuje i aktualizuje ten wykaz do celów Umowy w drodze decyzji.

5. Jeżeli strona nie wyznaczy arbitra, Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego wyznacza tego arbitra z wykazu, o którym mowa w ust. 4. W przypadku braku takiego wykazu Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego wyznacza arbitra w drodze losowania spośród osób, które zostały formalnie zaproponowane przez jedną ze stron lub obie strony do celów ust. 4.

6. W składzie sądu arbitrażowego zasiadają osoby o wysokich kwalifikacjach, powiązane ze stronami lub nie, które dają gwarancję niezawisłości i braku konfliktu interesów, a także posiadają szeroki zakres doświadczeń. W szczególności posiadają one wiedzę fachową w dziedzinie prawa i spraw objętych niniejszą Umową; nie mogą przyjmować poleceń od żadnej ze stron; oraz muszą działać w imieniu własnym i nie mogą przyjmować poleceń od żadnej organizacji ani żadnego rządu w kwestiach związanych ze sporem. Przewodniczący sądu arbitrażowego posiada również doświadczenie w procedurach rozstrzygania sporów.

ARTYKUŁ II.3

Oświadczenia arbitrów

1. Jeżeli rozważa się wyznaczenie danej osoby na arbitra, osoba ta zgłasza wszelkie okoliczności, które mogą budzić uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności lub niezależności. Od momentu powołania i przez cały czas trwania postępowania arbitrażowego arbiter niezwłocznie ujawnia stronom oraz pozostałym arbitrom wszelkie takie okoliczności, jeżeli nie uczynił tego wcześniej.

2. Każdy arbiter może zostać odwołany, jeżeli istnieją okoliczności, które mogłyby budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności lub niezależności.

3. Strona może złożyć wniosek o odwołanie arbitra, którego wyznaczyła, wyłącznie z powodu, o którym dowiedziała się po wyznaczeniu arbitra.
4. Jeżeli arbiter nie podejmie działań lub jeżeli formalnie lub faktycznie nie jest możliwe, aby arbiter pełnił swoją rolę, stosuje się procedurę odwołania arbitrów określoną w art. II.4.

ARTYKUŁ II.4

Odwołanie arbitrów

1. Strona, która chce wnieść o wyłączenie arbitra, składa wniosek o wyłączenie w terminie 30 dni od dnia, w którym została poinformowana o wyznaczeniu tego arbitra, lub w terminie 30 dni od dnia, w którym dowiedziała się o okolicznościach, o których mowa w art. II.3.
2. Wniosek o wyłączenie przesyła się drugiej stronie, arbitrowi, którego dotyczy wniosek, pozostałym arbitrom oraz Biuru Międzynarodowemu. Wniosek zawiera uzasadnienie żądania wyłączenia arbitra.
3. Jeżeli złożono wniosek o wyłączenie, druga strona może go zaakceptować. Arbiter, którego wniosek dotyczy może również ustąpić. Akceptacja wniosku ani ustąpienie arbitra nie oznaczają uznania zasadności powodów podanych we wniosku o wyłączenie.
4. Jeżeli w ciągu 15 dni od dnia zawiadomienia o wniosku o wyłączenie druga strona nie zaakceptuje takiego wniosku o wyłączenie lub jeżeli arbiter, którego dotyczy wniosek nie ustąpi, strona wnioskująca o wyłączenie może zwrócić się do Sekretarza Generalnego Stałego Trybunału Arbitrażowego o podjęcie decyzji w sprawie wyłączenia arbitra.

5. O ile strony nie postanowią inaczej, decyzja, o której mowa w ust. 4, zawiera uzasadnienie.

ARTYKUŁ II.5

Zastąpienie arbitra

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 niniejszego artykułu, jeżeli w trakcie postępowania arbitrażowego zachodzi konieczność zastąpienia arbitra, nowego arbitra wyznacza się lub wybiera zgodnie z procedurą określoną w art. II.2, która miała zastosowanie do wyznaczenia lub wyboru arbitra, który ma zostać zastąpiony. Procedura ta ma zastosowanie nawet wówczas, gdy jedna ze stron nie skorzystała z przysługującego jej prawa do wyznaczenia arbitra lub udziału w wyznaczeniu arbitra, który ma zostać zastąpiony.
2. W przypadku zastąpienia arbitra postępowanie wznawia się na etapie, na którym zastąpiony arbiter zaprzestał pełnienia swoich funkcji, chyba że sąd arbitrażowy postanowi inaczej.

ARTYKUŁ II.6

Zwolnienie od odpowiedzialności

Z wyjątkiem przypadków umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa strony zrzekają się, w najszerszym zakresie dozwolonym przez właściwe prawo, wszelkich roszczeń wobec arbitrów z tytułu jakichkolwiek działań lub zaniechań związanych z postępowaniem arbitrażowym.

ROZDZIAŁ III

POSTĘPOWANIE ARBITRAŻOWE

ARTYKUŁ III.1

Postanowienia ogólne

1. Dniem powołania sądu arbitrażowego jest dzień, w którym ostatni z arbitrów powiadomił o akceptacji swojego wyznaczenia.
2. Sąd arbitrażowy zapewnia równe traktowanie stron oraz, na odpowiednim etapie postępowania, wystarczającą możliwość dochodzenia przez strony ich praw i przedstawienia argumentów. Sąd arbitrażowy prowadzi postępowanie w taki sposób, aby uniknąć opóźnień i niepotrzebnych wydatków oraz zapewnić rozstrzygnięcie sporu między stronami.
3. Po wysłuchaniu stron zwołuje się rozprawę, chyba że sąd arbitrażowy postanowi inaczej.
4. W przypadku gdy strona przekazuje sądowi arbitrażowemu zawiadomienie, ma ona obowiązek przekazać je za pośrednictwem Biura Międzynarodowego i przesłać w tym samym czasie jego kopię drugiej stronie. Biuro Międzynarodowe przesyła kopię tego zawiadomienia każdemu z arbitrów.

ARTYKUŁ III.2

Miejsce arbitrażu

Miejscem arbitrażu jest Haga. Jeżeli wymagają tego wyjątkowe okoliczności, sąd arbitrażowy może zbierać się w każdym innym miejscu, które uzna za właściwe dla swoich obrad.

ARTYKUŁ III.3

Język

1. Językami postępowania są francuski i angielski.
2. Sąd arbitrażowy może zarządzić, aby wszystkim dokumentom załączonym do pozwu lub odpowiedzi na pozew oraz wszystkim pozostałym dokumentom przedłożonym w trakcie postępowania w ich języku oryginału towarzyszyło tłumaczenie na jeden z języków postępowania.

ARTYKUŁ III.4

Pozew

1. Powód przesyła swój pozew w formie pisemnej pozwanemu i sądowi za pośrednictwem Biura Międzynarodowego w terminie wyznaczonym przez sąd arbitrażowy. Powód może podjąć decyzję o uznaniu swojego zawiadomienia o arbitrażu, o którym mowa w art. I.4, za pozew, pod warunkiem że takie zawiadomienie spełnia także warunki określone w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

2. Pozew zawiera następujące informacje:

- a) informacje określone w art. I.4 ust. 3 lit. b)–f);
- b) przedstawienie stanu faktycznego na poparcie roszczenia; oraz
- c) przedstawienie argumentów prawnych na poparcie roszczenia.

3. W miarę możliwości do pozwu załącza się wszelkie dokumenty i inne dowody wymienione przez powoda lub odsyła się w pozwie do takich dokumentów i dowodów.

ARTYKUŁ III.5

Odpowiedź na pozew

1. Pozwany przesyła swoją odpowiedź na pozew w formie pisemnej powodowi i sądowi arbitrażowemu za pośrednictwem Biura Międzynarodowego w terminie wyznaczonym przez sąd arbitrażowy. Pozwany może podjąć decyzję o uznaniu swojej odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu, o którym mowa w art. I.5, za odpowiedź na pozew, pod warunkiem że taka odpowiedź na zawiadomienie o arbitrażu spełnia także warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu.

2. Odpowiedź na pozew odpowiada na punkty pozwu wskazane zgodnie z art. III.4 ust. 2 lit. a)–c) niniejszego protokołu. W miarę możliwości do odpowiedzi na pozew załącza się wszelkie dokumenty i inne dowody wymienione przez pozwanego lub odsyła się w odpowiedzi do takich dokumentów lub dowodów.

3. W odpowiedzi na pozew lub na późniejszym etapie postępowania arbitrażowego, jeżeli sąd arbitrażowy uzna, że opóźnienie było uzasadnione w danych okolicznościach, pozwany może wystąpić z powództwem wzajemnym, pod warunkiem że sąd arbitrażowy jest właściwy w sprawie tego powództwa.

4. Artykuł III.4 ust. 2 i 3 stosuje się do powództwa wzajemnego.

ARTYKUŁ III.6

Jurysdykcja sądu arbitrażowego

1. Sąd arbitrażowy orzeka o swojej właściwości na podstawie art. 7a ust. 2 lub art. 7b ust. 2 Umowy.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 7a ust. 2 Umowy, sąd arbitrażowy jest upoważniony do zbadania kwestii leżącej u podstaw sporu, która została oficjalnie wpisana do porządku obrad Wspólnego Komitetu ds. Rolnictwa, w celu znalezienia rozwiązania, zgodnie z art. 7a ust. 1 Umowy.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 7b ust. 2 Umowy, sąd arbitrażowy, który rozpoznał sprawę główną, jest upoważniony do zbadania proporcjonalności spornych środków wyrównawczych, w tym w przypadku gdy środki te zostały w całości lub w części zastosowane w ramach protokołu ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności.

4. Wstępny zarzut braku właściwości sądu arbitrażowego podnosi się najpóźniej w odpowiedzi na pozew lub, w przypadku powództwa wzajemnego, w replice. Fakt, że strona wyznaczyła arbitra lub brała udział w jego wyznaczeniu, nie pozbawia jej prawa do podniesienia takiego wstępnego zarzutu. Wstępny zarzut, że spór wykracza poza zakres kompetencji sądu arbitrażowego, podnosi się niezwłocznie po podniesieniu w trakcie postępowania arbitrażowego kwestii, co do której zarzuca się sądowi przekroczenie jego kompetencji. W każdym przypadku sąd arbitrażowy może uwzględnić wstępny zarzut podniesiony po upływie wyznaczonego terminu, jeżeli zdecyduje, że opóźnienie było uzasadnione w danych okolicznościach.

5. Sąd arbitrażowy może orzec w przedmiocie wstępnego zarzutu, o którym mowa w ust. 4, traktując go jako kwestię wstępną lub rozstrzygając sprawę co do istoty.

ARTYKUŁ III.7

Inne oświadczenia pisemne

Sąd arbitrażowy, po konsultacji ze stronami, decyduje o tym, jakie inne oświadczenia pisemne oprócz pozwu i odpowiedzi na pozew strony składają lub mogą złożyć, i wyznacza termin ich złożenia.

ARTYKUŁ III.8

Terminy

1. Termin wyznaczony przez sąd arbitrażowy na przekazanie dokumentów w formie pisemnej, w tym pozwu i odpowiedzi na pozew, nie może przekroczyć 90 dni, chyba że strony postanowią inaczej.
2. Sąd arbitrażowy wydaje orzeczenie kończące postępowanie w terminie 12 miesięcy od daty jego powołania. W wyjątkowych okolicznościach szczególnych trudności sąd arbitrażowy może przedłużyć ten okres maksymalnie o trzy dodatkowe miesiące.
3. Terminy określone w ust. 1 i 2 skraca się o połowę:
 - a) na wniosek powoda lub pozwanego, jeżeli w terminie 30 dni od daty złożenia takiego wniosku sąd arbitrażowy, po wysłuchaniu drugiej strony, uzna sprawę za pilną; lub
 - b) jeżeli strony tak postanowią.
4. W przypadkach, o których mowa w art. 7b ust. 2 Umowy, sąd arbitrażowy wydaje orzeczenie kończące postępowanie w terminie sześciu miesięcy od daty powiadomienia o środkach wyrównawczych zgodnie z art. 7b ust. 1 Umowy.

ARTYKUŁ III.9

Środki tymczasowe

1. W przypadkach, o których mowa w art. 7b ust. 2 Umowy, każda ze stron może, na każdym etapie postępowania arbitrażowego, złożyć wniosek o zastosowanie środków tymczasowych polegających na zawieszeniu stosowania środków wyrównawczych.
2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa się przedmiot sporu i okoliczności niecierpiące zwłoki, a także uprawdopodobnia się z faktycznego i prawnego punktu widzenia konieczność zastosowania środków tymczasowych, których dotyczy wniosek. Wniosek ten obejmuje wszystkie dostępne dowody i wnioski dowodowe mające na celu uzasadnienie zastosowania środków tymczasowych.
3. Strona wnioskująca o zastosowanie środków tymczasowych przesyła swój wniosek na piśmie drugiej stronie oraz sądowi arbitrażowemu za pośrednictwem Biura Międzynarodowego. Sąd arbitrażowy wyznacza termin, w którym druga strona może przedstawić uwagi na piśmie lub ustnie.
4. Sąd arbitrażowy, w terminie jednego miesiąca od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, wydaje postanowienie o zawieszeniu stosowania kwestionowanych środków wyrównawczych, jeżeli spełnione są następujące warunki:
 - a) sąd arbitrażowy jest *prima facie* przekonany o zasadności zastosowania środków tymczasowych, o które wnosi strona;
 - b) sąd arbitrażowy uważa, że bez zawieszenia stosowania środków wyrównawczych do czasu wydania orzeczenia kończącego postępowanie strona wnioskująca o zastosowanie środków tymczasowych poniosłaby poważną i nieodwracalną szkodę; oraz

c) szkoda, jaką strona wnioskująca o zastosowanie środków tymczasowych poniosłaby wskutek natychmiastowego zastosowania zaskarżonych środków wyrównawczych, przeważa nad interesem w ich natychmiastowym i skutecznym zastosowaniu.

5. Postanowienie wydane przez sąd arbitrażowy zgodnie z ust. 4 wywołuje jedynie skutek tymczasowy bez uszczerbku dla rozstrzygnięcia sądu arbitrażowego co do istoty sprawy.

6. O ile w postanowieniu wydanym przez sąd arbitrażowy zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu nie wyznaczono wcześniejszej daty zakończenia zawieszenia, zawieszenie wygasa z chwilą wydania orzeczenia kończącego postępowanie na mocy art. 7b ust. 2 Umowy.

7. Dla uniknięcia wątpliwości do celów niniejszego artykułu uznaje się, że rozpatrując interesy strony wnioskującej o zastosowanie środków tymczasowych i drugiej strony, sąd arbitrażowy bierze pod uwagę również interesy osób fizycznych i podmiotów gospodarczych tych stron, przy czym uwzględnienie tych interesów nie jest równoznaczne z przyznaniem takiej osobie fizycznej lub takiemu podmiotowi gospodarczemu legitymacji procesowej przed sądem arbitrażowym.

ARTYKUŁ III.10

Dowody

1. Każda ze stron przedstawia dowody potwierdzające fakty stanowiące podstawę jej pozwu lub odpowiedzi na pozew.

2. Na wniosek strony lub z inicjatywy własnej sąd arbitrażowy może starać się o uzyskanie od stron odpowiednich informacji, które uzna za niezbędne i odpowiednie. Sąd arbitrażowy wyznacza stronom termin na ustosunkowanie się do jego żądania.
3. Na wniosek strony lub z inicjatywy własnej sąd arbitrażowy może starać się o uzyskanie z jakiegokolwiek źródła wszelkich informacji, które uzna za odpowiednie. Sąd arbitrażowy może również zasięgać opinii ekspertów, jeżeli uzna to za odpowiednie oraz z zastrzeżeniem wszelkich warunków uzgodnionych przez strony, w stosownych przypadkach.
4. Wszelkie informacje otrzymane przez sąd arbitrażowy na podstawie niniejszego artykułu udostępnia się stronom, a strony mogą zgłaszać uwagi do tych informacji sądowi arbitrażowemu.
5. Po zasięgnięciu opinii drugiej strony sąd arbitrażowy przyjmuje odpowiednie środki w celu rozpatrzenia wszelkich kwestii podniesionych przez stronę w odniesieniu do ochrony danych osobowych, tajemnicy zawodowej i uzasadnionych interesów w zakresie poufności.
6. Sąd arbitrażowy określa dopuszczalność, znaczenie i moc dowodową przedstawionych dowodów.

ARTYKUŁ III.11

Rozprawy

1. Jeżeli musi odbyć się rozprawa, sąd arbitrażowy, po konsultacji ze stronami, powiadamia strony z odpowiednim wyprzedzeniem o dacie, godzinie i miejscu rozprawy.

2. Rozprawa jest jawna, chyba że sąd arbitrażowy z urzędu lub na wniosek stron postanowi inaczej z ważnych powodów.
3. Protokół z każdej rozprawy sporządza i podpisuje przewodniczący sądu arbitrażowego. Jedynie taki protokół ma moc oryginału.
4. Sąd arbitrażowy może podjąć decyzję o przeprowadzeniu rozprawy w formie wirtualnej zgodnie z praktyką Biura Międzynarodowego. Strony informuje się o tej praktyce w odpowiednim czasie. W takich przypadkach stosuje się odpowiednio ust. 1 oraz ust. 3.

ARTYKUŁ III.12

Niedopełnienie obowiązków procesowych

1. Jeżeli w terminie określonym w niniejszym protokole lub przez sąd arbitrażowy powód nie złożył pozwu bez wskazania wystarczającej przyczyny, sąd arbitrażowy zarządza zakończenie postępowania arbitrażowego, chyba że pozostają nierozstrzygnięte kwestie, w odniesieniu do których wydanie orzeczenia może być konieczne i sąd arbitrażowy uzna to za stosowne.

Jeżeli w terminie określonym w niniejszym protokole lub przez sąd arbitrażowy pozwany nie złożył odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu lub odpowiedzi na pozew bez wskazania wystarczającej przyczyny, sąd arbitrażowy zarządza kontynuowanie postępowania, nie uznając, że to uchybienie samo w sobie stanowi akceptację zarzutów powoda.

Akapit drugi ma również zastosowanie w przypadku, gdy powód nie złoży repliki na powództwo wzajemne.

2. Jeżeli strona należycie wezwana zgodnie z art. III.11 ust. 1 nie stawi się na rozprawie ani nie wykaże wystarczającej przyczyny swojego niestawiennictwa, sąd arbitrażowy może kontynuować postępowanie arbitrażowe.

3. Jeżeli strona należycie wezwana przez sąd arbitrażowy do przedstawienia dalszych dowodów nie uczyni tego w wyznaczonym terminie ani nie wykaże wystarczającej przyczyny takiego zaniechania, sąd arbitrażowy może wydać orzeczenie na podstawie posiadanych dowodów.

ARTYKUŁ III.13

Zakończenie postępowania

1. Jeżeli zostanie wykazane, że strony miały odpowiednią możliwość przedstawienia swoich argumentów, sąd arbitrażowy może ogłosić zakończenie postępowania.

2. Sąd arbitrażowy może, jeżeli uzna to za konieczne ze względu na wyjątkowe okoliczności, z własnej inicjatywy lub na wniosek strony, postanowić o wznowieniu postępowania w dowolnym momencie przed wydaniem orzeczenia.

ROZDZIAŁ IV

ORZECZENIE

ARTYKUŁ IV.1

Orzeczenia

Sąd arbitrażowy dąży do wydania orzeczenia w drodze konsensusu. Jeżeli jednak wydanie orzeczenia drogą konsensusu okaże się niemożliwe, sąd arbitrażowy orzeka większością głosów arbitrów.

ARTYKUŁ IV.2

Forma i skutek orzeczenia sądu arbitrażowego

1. Sąd arbitrażowy może wydać odrębne orzeczenia w różnych kwestiach w osobnych terminach.
2. Orzeczenia wydaje się w formie pisemnej i zawierają one uzasadnienie. Są one ostateczne i wiążące dla stron.
3. Orzeczenie sądu arbitrażowego jest opatrzone podpisem arbitrów, zawiera datę podjęcia oraz miejsce arbitrażu. Odpis orzeczenia podpisany przez arbitrów jest przekazywany każdej ze stron przez Biuro Międzynarodowe.

4. Biuro Międzynarodowe podaje orzeczenie sądu arbitrażowego do wiadomości publicznej. Przy podaniu orzeczenia sądu arbitrażowego do wiadomości publicznej Biuro Międzynarodowe przestrzega odpowiednich postanowień dotyczących ochrony danych osobowych, tajemnicy zawodowej i uprawnionych interesów poufności.

Postanowienia, o których mowa w akapicie drugim, są identyczne dla wszystkich umów dwustronnych w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, jak również dla umowy w sprawie zdrowia, umowy w sprawie handlu produktami rolnymi i umowy w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii. Wspólny Komitet ds. Rolnictwa przyjmuje i aktualizuje te postanowienia do celów Umowy w drodze decyzji.

5. Strony stosują się do wszystkich orzeczeń sądu arbitrażowego bez zbędnej zwłoki.

6. W przypadkach, o których mowa w art. 7a ust. 2 Umowy, po uzyskaniu stanowisk stron sąd arbitrażowy wyznacza w rozstrzygnięciu co do istoty sprawy rozsądny termin na zastosowanie się do jego orzeczenia zgodnie z art. 7a ust. 3 Umowy, uwzględniając wewnętrzne procedury stron.

ARTYKUŁ IV.3

Prawo właściwe, zasady interpretacji, mediator

1. Na prawo właściwe składa się Umowa, a także wszelkie inne przepisy prawa międzynarodowego istotne dla jej stosowania.

2. Wcześniejsze orzeczenia wydane przez organ rozstrzygający spory w odniesieniu do proporcjonalności środków wyrównawczych na mocy protokołu ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności, o których mowa w art. 7b ust. 1 Umowy, są wiążące dla sądu arbitrażowego.
3. Sąd arbitrażowy nie może orzekać w charakterze mediatora lub *ex aequo et bono*.

ARTYKUŁ IV.4

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie lub inne powody zakończenia postępowania

1. Strony mogą w każdej chwili wspólnie uzgodnić rozwiązanie sporu. Strony wspólnie informują sąd arbitrażowy o każdym takim rozwiązaniu. Jeżeli uzgodnienie wymaga zatwierdzenia zgodnie ze stosownymi procedurami wewnętrznymi każdej ze stron, powiadomienie zawiera odniesienie do tego wymogu, a postępowanie arbitrażowe zostaje zawieszone. W przypadku braku wymogu takiego zatwierdzenia lub z chwilą powiadomienia o zakończeniu wszelkich takich postępowań krajowych postępowanie arbitrażowe zostaje zakończone.
2. Jeżeli w toku postępowania powód poinformuje sąd arbitrażowy na piśmie, że nie zamierza kontynuować postępowania, a w dniu otrzymania takiego powiadomienia przez sąd arbitrażowy pozwany nie podjął jeszcze żadnych czynności procesowych, sąd arbitrażowy wydaje postanowienie oficjalnie stwierdzające zakończenie postępowania. Sąd arbitrażowy orzeka o kosztach, które ponosi powód, jeżeli jest to uzasadnione postępowaniem powoda.

3. Jeżeli przed wydaniem orzeczenia sąd arbitrażowy stwierdzi, że kontynuowanie postępowania stało się bezcelowe lub niemożliwe z jakiegokolwiek innego powodu niż te, o których mowa w ust. 1 i 2, sąd arbitrażowy informuje strony o zamiarze wydania postanowienia kończącego postępowanie.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania, jeżeli istnieją nierozstrzygnięte kwestie, które mogą być konieczne do rozstrzygnięcia, i jeżeli sąd arbitrażowy uzna ich rozstrzygnięcie za stosowne.

4. Sąd arbitrażowy przekazuje stronom podpisaną przez arbitrów kopię postanowienia kończącego postępowanie arbitrażowe lub orzeczenia wydanego na podstawie porozumienia między stronami. Do orzeczeń arbitrażowych wydanych na podstawie porozumienia między stronami stosuje się art. IV.2 ust. 2–5.

ARTYKUŁ IV.5

Sprostowanie orzeczenia sądu arbitrażowego

1. W terminie 30 dni od otrzymania orzeczenia sądu arbitrażowego strona może, przekazując zawiadomienie drugiej stronie oraz sądowi arbitrażowemu za pośrednictwem Biura Międzynarodowego, zwrócić się do sądu arbitrażowego o sprostowanie w tekście orzeczenia sądu arbitrażowego wszelkich błędów rachunkowych, pisarskich lub typograficznych bądź innych podobnych błędów lub pomyłek o podobnym charakterze. Jeżeli sąd arbitrażowy uzna wniosek za uzasadniony, dokonuje sprostowania w terminie 45 dni od otrzymania wniosku. Wniosek nie wywołuje skutku zawieszającego bieg terminu przewidzianego w art. IV.2 ust. 6.

2. Sąd arbitrażowy może z własnej inicjatywy w terminie 30 dni od wydania decyzji dokonać sprostowań, o których mowa w ust. 1.
3. Sprostowania, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, sporządza się na piśmie i stanowią one integralną część orzeczenia. Zastosowanie ma art. IV.2 ust. 2–5.

ARTYKUŁ IV.6

Honoraria arbitrów

1. Koszty, o których mowa w art. IV.7, są rozsądne, z uwzględnieniem złożoności sprawy, czasu poświęconego jej przez arbitrów oraz wszystkich innych istotnych okoliczności.
2. Zostanie sporządzony wykaz dziennych stawek wynagrodzenia oraz maksymalnej i minimalnej liczby godzin, wspólny dla wszystkich umów dwustronnych w obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, a także dla umowy w sprawie zdrowia, umowy w sprawie handlu produktami rolnymi oraz umowy w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii, który to wykaz aktualizuje się w razie potrzeby. Wspólny Komitet ds. Rolnictwa przyjmuje i aktualizuje ten wykaz do celów Umowy w drodze decyzji.

ARTYKUŁ IV.7

Koszty

1. Każda ze stron pokrywa własne koszty oraz połowę kosztów poniesionych przez sąd arbitrażowy.

2. Sąd arbitrażowy ustala swoje koszty w rozstrzygnięciu co do istoty sprawy. Koszty te obejmują wyłącznie:

- a) honoraria arbitrów, wykazane oddzielnie dla każdego arbitra i ustalone przez sam sąd arbitrażowy zgodnie z art. IV.6;
- b) koszty podróży i inne koszty poniesione przez arbitrów; oraz
- c) opłaty i wydatki Biura Międzynarodowego.

3. Koszty, o których mowa w ust. 2, są rozsądne, z uwzględnieniem wartości przedmiotu sporu, złożoności sporu, czasu poświęconego przez arbitrów i wszelkich ekspertów wyznaczonych przez sąd arbitrażowy oraz innych istotnych okoliczności.

ARTYKUŁ IV.8

Kaucja na poczet kosztów

1. Na początku postępowania arbitrażowego Biuro Międzynarodowe może zażądać od stron wniesienia kaucji w równej wysokości tytułem zaliczki na poczet kosztów, o których mowa w art. IV.7 ust. 2.

2. W toku postępowania arbitrażowego Biuro Międzynarodowe może zażądać od stron wniesienia uzupełniających wpłat oprócz tych, o których mowa w ust. 1.

3. Wszystkie kwoty wpłacone przez strony w zastosowaniu niniejszego artykułu są wpłacane na rzecz Biura Międzynarodowego i wypłacane przez Biuro Międzynarodowe w celu pokrycia faktycznie poniesionych kosztów, w tym w szczególności honorariów uiszczanych arbitrom i Biuru Międzynarodowemu.

ROZDZIAŁ V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ V.1

Zmiany

Wspólny Komitet ds. Rolnictwa może przyjmować zmiany do niniejszego protokołu w drodze decyzji.

PROTOKÓŁ
DO UMOWY
MIĘDZY WSPÓLNOTĄ EUROPEJSKĄ
A KONFEDERACJĄ SZWAJCARSKĄ
DOTYCZĄCEJ HANDLU PRODUKTAMI ROLNYMI
USTANAWIAJĄCY WSPÓLNY OBSZAR BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią”,

oraz

KONFEDERACJA SZWAJCARSKA, zwana dalej „Szwajcarią”,

zwane dalej „Stronami”;

ZDECYDOWANE zwiększyć bezpieczeństwo żywności i pasz w całym łańcuchu żywnościowym na terytoriach państw członkowskich Unii oraz Szwajcarii poprzez ustanowienie wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności, który uzupełnia Umowę między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącą handlu produktami rolnymi, sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1999 r.;

DAŻĄC do zapobiegania przenośnym chorobom zwierząt, które mogą mieć znaczący wpływ na zdrowie publiczne i bezpieczeństwo żywności, oraz do ich zwalczania;

DAŻĄC do zapobiegania szkodnikom i chorobom roślin oraz do ich zwalczania;

DAŻĄC do zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;

POTWIERDZAJĄC swoją gotowość do poprawy ochrony zwierząt i wspierania ich dobrostanu;

DAŻĄC do zagwarantowania uczciwych praktyk na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności i paszy oraz do wzmoczenia wysiłków na rzecz walki z nieuczciwymi lub wprowadzającymi w błąd praktykami w łańcuchu rolno-spożywczym;

PRAGNĄC zwiększyć wysiłki na rzecz skoordynowania swoich stanowisk i wzajemnego wspierania się w pracach w ramach organizacji międzynarodowych;

PRZYPOMINAJĄC, że Unia i Szwajcaria są związane licznymi umowami dwustronnymi obejmującymi różne dziedziny, przewidującymi konkretne prawa i obowiązki podobne pod pewnymi względami do praw i obowiązków przewidzianych w ramach Unii;

PRZYPOMINAJĄC, że celem tych umów dwustronnych jest zwiększenie konkurencyjności Europy i stworzenie ściślejszych więzi gospodarczych między Stronami, opartych na równości, wzajemności i ogólnej równowadze przywilejów, praw i obowiązków jakie z nich wynikają;

ZDECYDOWANE wzmocnić i pogłębić uczestnictwo Szwajcarii w rynku wewnętrznym Unii na podstawie tych samych zasad, które mają zastosowanie do rynku wewnętrznego, przy jednoczesnym zachowaniu swojej niezależności i niezależności swoich instytucji oraz, w odniesieniu do Szwajcarii, przy poszanowaniu zasad wynikających z demokracji bezpośredniej, federalizmu i sektorowego charakteru uczestnictwa Szwajcarii w rynku wewnętrznym;

POTWIERDZAJĄC, że zachowana zostaje kompetencja szwajcarskiego Federalnego Sądu Najwyższego i wszystkich innych sądów szwajcarskich, a także sądów państw członkowskich i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej do dokonywania wykładni niniejszego protokołu w indywidualnych przypadkach;

ŚWIADOME znaczenia, jakie ma zapewnienie jednolitości w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, zarówno obecnie, jak i w przyszłości;

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

CZEŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 1

Cel

Celem niniejszego protokołu jest rozszerzenie zakresu Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1999 r. (zwanej dalej „umową dotyczącą handlu produktami rolnymi”), na cały łańcuch żywnościowy poprzez ustanowienie wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności między Stronami oraz zagwarantowanie Stronom oraz podmiotom gospodarczym i osobom fizycznym większej pewności prawa, równego traktowania i równych warunków działania w dziedzinie rynku wewnętrznego objętej zakresem wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności.

ARTYKUŁ 2

Zakres

Zakres wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności obejmuje wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności, pasz i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego; zdrowie i dobrostan zwierząt; zdrowie roślin oraz środki ochrony roślin; roślinny materiał rozmnożeniowy; oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe; hodowlę zwierząt; zanieczyszczenia i pozostałości; materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością; etykietowanie; a także powiązane kontrole urzędowe.

ARTYKUŁ 3

Umowy dwustronne w obszarach rynku wewnętrznego,
których Szwajcaria jest uczestnikiem

1. Istniejące i przyszłe umowy dwustronne między Unią a Szwajcarią w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, uznaje się za spójną całość, która zapewnia równowagę praw i obowiązków między Unią a Szwajcarią.
2. Niniejszy protokół stanowi umowę dwustronną w obszarze rynku wewnętrznego, którego Szwajcaria jest uczestnikiem.

ARTYKUŁ 4

Definicje

Do celów niniejszego protokołu „akty prawne przyjęte na podstawie któregośkolwiek z aktów prawnych wymienionych w załączniku I” oznaczają akty prawne wskazane jako akty delegowane lub wykonawcze zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanym dalej „TFUE”), jak również inne akty prawne o charakterze nieustawodawczym przyjęte na podstawie któregośkolwiek z aktów prawnych wymienionych w załączniku I.

CZĘŚĆ II

WSPÓLNY OBSZAR BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

ARTYKUŁ 5

Ustanowienie i cele wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności

1. Niniejszym Strony ustanawiają wspólny obszar bezpieczeństwa żywności.
2. Cele wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności są następujące:
 - a) zwiększenie bezpieczeństwa żywności i pasz w całym łańcuchu żywnościowym;
 - b) zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi, zwierząt i roślin w całym łańcuchu żywnościowym oraz we wszystkich obszarach działalności, w których kluczowym celem jest zwalczanie zagrożenia rozprzestrzeniania się chorób zwierząt, mogących przenosić się na ludzi, lub organizmów szkodliwych stanowiących zagrożenie dla roślin lub produktów roślinnych, a także w celu zapewnienia ochrony środowiska przed ryzykiem, jakie mogą stwarzać środki ochrony roślin;
 - c) wdrażanie w zintegrowany sposób zharmonizowanych norm mających zastosowanie do całego łańcucha żywnościowego;
 - d) zwiększenie wysiłków na rzecz zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe;
 - e) poprawa ochrony zwierząt i promowanie wysokich standardów dobrostanu zwierząt; oraz

- f) zwiększenie wspólnych wysiłków Stron na rzecz skoordynowania swoich stanowisk i wzajemnego wspierania się w pracach w ramach organizacji międzynarodowych.

ARTYKUŁ 6

Funkcjonowanie wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności

Strony zapewniają skuteczne funkcjonowanie wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności. W tym celu Unia nie uznaje Szwajcarii za państwo trzecie w odniesieniu do aktów prawnych Unii, które są włączone do niniejszego protokołu zgodnie z art. 13 lub które muszą być tymczasowo stosowane zgodnie z art. 15, pod warunkiem że Szwajcaria wywiązuje się ze swojego obowiązku stosowania wszystkich tych aktów prawnych zgodnie z niniejszym protokołem.

ARTYKUŁ 7

Wyjątki

1. Obowiązek włączenia aktów prawnych określony w art. 13 oraz obowiązek tymczasowego stosowania aktów prawnych przyjętych na podstawie któregośkolwiek z aktów prawnych wymienionych w załączniku I określonych w art. 15 nie mają zastosowania do następujących obszarów:
 - a) zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz wprowadzania do obrotu produktów zawierających organizmy zmodyfikowane genetycznie lub składających się z organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz żywności i paszy wytworzonych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

W tym obszarze Szwajcaria może nadal stosować przepisy prawa szwajcarskiego z zastrzeżeniem następujących warunków:

- Szwajcaria zezwala na wprowadzenie do obrotu dozwolonej w Unii żywności i paszy zawierających uboczne lub nieuniknione technicznie śladowe ilości materiału zawierającego organizmy zmodyfikowane genetycznie, składającego się z nich lub z nich wyprodukowanego, nieprzekraczające progu ustanowionego w prawie Unii, powyżej którego żywność lub pasza muszą być oznaczone jako zawierające organizmy zmodyfikowane genetycznie lub jako wyprodukowane z organizmów zmodyfikowanych genetycznie,
 - Szwajcaria zezwala na wprowadzanie do obrotu i stosowanie paszy wyprodukowanej z organizmów zmodyfikowanych genetycznie, która została dopuszczona w Unii;
- b) dobrostanu zwierząt, w tym w odniesieniu do minimalnych standardów ochrony zwierząt hodowlanych lub gospodarskich, ochrony żywych zwierząt kręgowych podczas transportu i związanych z tym działań, a także niektórych wymogów dotyczących obowiązkowego etykietowania.

W tym obszarze Szwajcaria może nadal stosować przepisy prawa szwajcarskiego:

- (i) dotyczące ochrony zwierząt gospodarskich;
- (ii) dotyczące transportu zwierząt na swoim terytorium, w tym tranzytu bydła, owiec, kóz, świń, koni lub drobiu przeznaczonych na ubój, oraz stanowiące, że taki tranzyt jest dozwolony wyłącznie transportem kolejowym lub lotniczym;

- (iii) dotyczące obowiązkowego etykietowania produktów pochodzenia zwierzęcego wytwarzanych przy zastosowaniu bolesnych procedur bez znieczulenia lub wytwarzanych w drodze wymuszonego karmienia oraz stanowiące, że:
- produkty przywożone do Szwajcarii uzyskane ze zwierząt, które zostały poddane bolesnym zabiegom bez uprzedniego znieczulenia, muszą być specjalnie etykietowane, gdy są udostępniane konsumentom; techniki takie jak usuwanie rogów, kastracja, obcinanie ogonów, przycinanie dziobów lub odcinanie żabich udek są objęte zakresem terminu „bolesne procedury”, jeżeli są przeprowadzane bez uprzedniego znieczulenia; wymóg obowiązkowego etykietowania nie ma zastosowania, jeżeli zakaz takich praktyk jest regulowany prawem kraju pochodzenia lub jeżeli produkcja jest certyfikowana jako wolna od tych praktyk,
 - produkty powstałe w wyniku procesu produkcji obejmującego wymuszone karmienie muszą być specjalnie etykietowane, gdy są udostępniane konsumentom w Szwajcarii;
- (iv) dotyczące wymogów etykietowania w odniesieniu do hodowli królików domowych i kur niosek, stanowiące, że jaja kur i mięso królików z chowu klatkowego przywożone do Szwajcarii muszą być specjalnie etykietowane, gdy są udostępniane konsumentom w Szwajcarii. Wymóg obowiązkowego etykietowania nie ma zastosowania, jeżeli zakaz takich praktyk jest prawnie uregulowany w kraju pochodzenia lub jeżeli produkcja jest certyfikowana jako wolna od tych praktyk;
- (v) ustanawiające i wdrażające zakaz przywozu futer i produktów futrzarskich wyprodukowanych w okrutny sposób;

- c) przywozu wołowiny i cielęciny pochodzącej z bydła, któremu mogły być podawane stymulatory wzrostu.

W tym obszarze Szwajcaria może nadal stosować przepisy prawa szwajcarskiego z zastrzeżeniem następujących warunków:

- takie mięso jest przywożone wyłącznie na potrzeby konsumpcji krajowej, a wprowadzanie takiego mięsa do obrotu w Unii pozostaje zakazane,
- używanie tego rodzaju mięsa jest ograniczone jedynie do celu bezpośredniej sprzedaży konsumentom za pośrednictwem obiektów handlu detalicznego i przy zachowaniu odpowiednich warunków etykietowania,
- możliwość wjazdu takiego mięsa jest ograniczona wyłącznie do szwajcarskich punktów kontroli granicznej,
- zapewniony jest odpowiedni system identyfikowalności i przesyłania mający na celu wyeliminowanie możliwości późniejszego wprowadzenia tego rodzaju mięsa na terytorium państw członkowskich Unii.
- Szwajcaria przedstawia Komisji Europejskiej (dalej zwanej „Komisją”) raz w roku sprawozdanie dotyczące pochodzenia i miejsca przeznaczenia przywozu, a także stan kontroli dokonanych w celu zapewnienia przestrzegania warunków wymienionych w powyższych tiret.

2. Na wniosek jednej ze Stron ważne zmiany w porządku prawnym Stron związane z obszarami, o których mowa w ust. 1, są omawiane w ramach Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności.

ARTYKUŁ 8

Wsparcie w organizacjach międzynarodowych

Strony postanawiają dążyć do skoordynowania swoich stanowisk i wzajemnego wspierania się w pracach w ramach organizacji międzynarodowych w dziedzinie objętej wspólnym obszarem bezpieczeństwa żywności.

ARTYKUŁ 9

Wkład finansowy

1. Szwajcaria wnosi wkład w finansowanie działań agencji Unii, systemów informacyjnych i innych działań wymienionych w art. 1 załącznika II, do których ma dostęp, zgodnie z niniejszym artykułem i załącznikiem II.

Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności może podjąć decyzję o zmianie załącznika II.

2. Unia może w dowolnym momencie zawiesić uczestnictwo Szwajcarii w działaniach, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, jeżeli Szwajcaria nie dotrzymuje terminu płatności zgodnie z warunkami płatności określonymi w art. 2 załącznika II.

W przypadku niedotrzymania przez Szwajcarię terminu płatności Unia wysyła Szwajcarii oficjalne wezwanie do zapłaty. W przypadku braku uregulowania pełnej płatności w terminie 30 dni od daty otrzymania takiego oficjalnego wezwania do zapłaty przez Szwajcarię Unia może zawiesić uczestnictwo Szwajcarii w danym działaniu.

3. Wkład finansowy ma formę łącznej kwoty:

- a) wkładu operacyjnego; oraz
- b) opłaty z tytułu uczestnictwa.

4. Wkład finansowy ma formę rocznego wkładu finansowego i jest wymagalny w terminach określonych w wezwaniach do wpłaty środków wystawianych przez Komisję.

5. Wkład operacyjny opiera się na kluczu do ustalenia wkładu określonym jako stosunek produktu krajowego brutto (zwanego dalej „PKB”) Szwajcarii w cenach rynkowych do PKB Unii w cenach rynkowych.

W tym celu za dane liczbowe dotyczące PKB w cenach rynkowych stron uznaje się ostatnie dane dostępne na dzień 1 stycznia roku, w którym dokonywana jest roczna płatność, zgodnie z ustaleniami Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej (EUROSTAT), z należyтым uwzględnieniem Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie współpracy w dziedzinie statystyki, sporządzonej w Luksemburgu w dniu 26 października 2004 r. Jeśli ta Umowa przestanie obowiązywać, za PKB Szwajcarii uznaje się wartość określoną na podstawie danych dostarczonych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju.

6. Wkład operacyjny dla każdej agencji Unii oblicza się poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu do jej rocznego uchwalonego budżetu ujętego w odpowiednich pozycjach w budżecie na dany rok, z uwzględnieniem dla każdej agencji wszelkich skorygowanych wkładów operacyjnych określonych w art. 1 załącznika II.

Wkład operacyjny na systemy informacyjne i inne działania oblicza się poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu do odpowiedniego budżetu na dany rok, jak określono w dokumentach wykonawczych do budżetu, takich jak programy prac lub umowy.

Wszystkie kwoty referencyjne opierają się na środkach na zobowiązania.

7. Roczna opłata z tytułu uczestnictwa wynosi 4 % rocznego wkładu operacyjnego obliczonego zgodnie z ust. 5 i 6.

8. Komisja przekazuje Szwajcarii odpowiednie informacje dotyczące obliczania jej wkładu finansowego. Informacje te przekazuje się z należyтым uwzględnieniem przepisów Unii dotyczących poufności i ochrony danych.

9. Wszystkie wkłady finansowe Szwajcarii lub płatności ze strony Unii oraz obliczenia kwot należnych lub kwot otrzymywanych dokonywane są w euro.

10. Jeżeli wejście w życie niniejszego protokołu nie zbiega się z początkiem roku kalendarzowego, wkład operacyjny Szwajcarii na dany rok podlega dostosowaniu zgodnie z metodyką i warunkami płatności określonymi w art. 4 załącznika II.

11. Szczegółowe postanowienia dotyczące wprowadzenia w życie niniejszego artykułu są zawarte w załączniku II.

12. Trzy lata po wejściu w życie niniejszego protokołu, a następnie co trzy lata Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności dokonuje przeglądu warunków uczestnictwa Szwajcarii określonych w art. 1 załącznika II i, w stosownych przypadkach, dostosowuje je.

CZĘŚĆ III

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 10

Cele

Aby osiągnąć cel niniejszego protokołu, niniejsza część zawiera rozwiązania instytucjonalne ułatwiające stałe i zrównoważone wzmocnienie stosunków gospodarczych między Stronami w dziedzinach objętych wspólnym obszarem bezpieczeństwa żywności. Przy uwzględnieniu zasad prawa międzynarodowego niniejszą częścią ustanawia się, w szczególności, rozwiązania instytucjonalne na potrzeby wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności, które są wspólne dla umów dwustronnych, które zostały lub mają zostać zawarte w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, bez zmiany zakresu lub celów niniejszego protokołu, w szczególności:

- a) procedurę dostosowania protokołu do aktów prawnych Unii mających znaczenie dla protokołu;

- b) jednolitą interpretację i jednolite stosowanie protokołu i aktów prawnych Unii, do których odsyła protokół;
- c) nadzór nad stosowaniem protokołu i stosowanie protokołu; oraz
- d) rozstrzyganie sporów w kontekście protokołu.

ARTYKUŁ 11

Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności

1. Niniejszym ustanawia się Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności.

Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności składa się z przedstawicieli Stron.

2. Wspólnemu Komitetowi ds. Bezpieczeństwa Żywności współprzewodniczą przedstawiciel Unii i przedstawiciel Szwajcarii.
3. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności:
 - a) zapewnia właściwe funkcjonowanie niniejszego protokołu, skuteczne zarządzanie nim oraz jego stosowanie;

- b) stanowi forum wzajemnych konsultacji i stałej wymiany informacji między Stronami, w szczególności w celu znalezienia rozwiązania wszelkich trudności związanych z interpretacją lub stosowaniem protokołu lub aktu prawnego Unii, do których odsyła się w protokole, zgodnie z art. 20;
- c) formułuje zalecenia dla Stron w sprawach dotyczących niniejszego protokołu;
- d) przyjmuje decyzje w przypadkach przewidzianych w niniejszym protokole; oraz
- e) wykonuje wszelkie inne kompetencje przyznane mu w niniejszym protokole.

4. W przypadku zmiany art. 1–6, 10–15, 17 lub 18 protokołu (nr 7) w sprawie przywilejów i immunitetów Unii Europejskiej (zwanego dalej „protokołem (nr 7)”, załączonego do TFUE, Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności odpowiednio zmienia dodatek 2.

5. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności podejmuje decyzje na zasadzie konsensusu.

Decyzje te są wiążące dla Stron, które wdrażają wszystkie niezbędne środki w celu wykonania tych decyzji.

6. Posiedzenia Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności odbywają się przynajmniej raz do roku, na przemian w Brukseli i w Bernie, chyba że współprzewodniczący postanowią inaczej. Komitet zbiera się również na wniosek jednej ze Stron. Współprzewodniczący mogą uzgodnić zorganizowanie posiedzenia Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności w formie wideokonferencji lub telekonferencji.

Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności może podejmować decyzje w drodze procedury pisemnej.

7. Na pierwszym posiedzeniu Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności uchwała swój regulamin.

8. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności może podejmować decyzje w sprawie utworzenia grupy roboczej lub grupy ekspertów, która może wspomagać go w wypełnianiu obowiązków.

ROZDZIAŁ 2

DOSTOSOWANIE PROTOKOŁU DO AKTÓW PRAWNYCH UNII

ARTYKUŁ 12

Udział w sporządzaniu aktów prawnych Unii („kształtowanie decyzji”)

1. Sporządzając wniosek dotyczący aktu prawnego Unii zgodnie z TFUE w obszarze objętym protokołem, Komisja informuje o tym Szwajcarię i nieformalnie konsultuje się z ekspertami ze Szwajcarii w taki sam sposób, w jaki zwraca się o opinię ekspertów z państw członkowskich Unii w zakresie opracowywania swoich wniosków.

Na wniosek jednej ze Stron wstępna wymiana poglądów ma miejsce na forum Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności.

Strony przeprowadzają ponownie konsultacje na wniosek którejkolwiek z nich na forum Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności w ważnych momentach etapu poprzedzającego przyjęcie aktu prawnego przez Unię, w ramach ciągłego procesu informowania i konsultacji.

2. Przygotowując, zgodnie z TFUE, akty delegowane dotyczące aktów podstawowych prawa Unii w dziedzinie objętej niniejszym protokołem, Komisja zapewnia, aby Szwajcaria miała jak najszerzy udział w przygotowaniu projektów, i konsultuje się z ekspertami ze Szwajcarii na tej samej podstawie, na jakiej konsultuje się z ekspertami z państw członkowskich Unii.

3. Przygotowując, zgodnie z TFUE, akty wykonawcze dotyczące aktów podstawowych prawa Unii w dziedzinie objętej niniejszym protokołem, Komisja zapewnia, aby Szwajcaria miała jak najszerzy udział w przygotowaniu projektów, które mają zostać następnie przedłożone komitetom wspomagającym Komisję w wykonywaniu jej uprawnień wykonawczych, oraz konsultuje się z ekspertami ze Szwajcarii na tej samej podstawie, na jakiej konsultuje się z ekspertami z państw członkowskich Unii.

4. Eksperci ze Szwajcarii uczestniczą w pracach komitetów, które to prace nie są objęte ust. 2 i 3, jeżeli jest to konieczne do prawidłowego funkcjonowania niniejszego protokołu. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności sporządza i aktualizuje wykaz tych komitetów oraz, w stosownych przypadkach, innych komitetów o podobnych cechach.

5. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do aktów prawnych Unii ani ich przepisów objętych zakresem wyjątku, o którym mowa w art. 13 ust. 7.

ARTYKUŁ 13

Włączenie aktów prawnych Unii do Umowy

1. W celu zagwarantowania pewności i jednolitości prawa w obszarze rynku wewnętrznego, którego Szwajcaria jest uczestnikiem na mocy niniejszego protokołu, Szwajcaria i Unia zapewniają, aby akty prawne Unii przyjęte w dziedzinie objętej niniejszym protokołem zostały włączone do niniejszego protokołu jak najszybciej po ich przyjęciu.
2. Akty prawne Unii włączone do niniejszego protokołu zgodnie z ust. 4 stają się, poprzez ich włączenie do niniejszego protokołu, częścią porządku prawnego Szwajcarii, z zastrzeżeniem, w zależności od przypadku, dostosowań, o których zdecydował Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności.
3. Przyjmując akt prawny w dziedzinie objętej protokołem, Unia jak najszybciej informuje o tym Szwajcarię za pośrednictwem Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności. Na wniosek jednej ze Stron Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności przeprowadza wymianę poglądów na ten temat.
4. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności działa zgodnie z ust. 1 poprzez jak najszybsze przyjęcie decyzji w sprawie zmiany sekcji 2 załącznika I, w tym niezbędnych dostosowań.
5. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2, jeżeli jest to konieczne w celu zapewnienia spójności protokołu z załącznikiem I, zmienionym zgodnie z ust. 4, Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności może zaproponować zmianę protokołu, która to zmiana wymaga zatwierdzenia przez Stronę zgodnie z ich wewnętrznymi procedurami.

6. Zawarte w protokole odesłania do aktów prawnych Unii, które już nie obowiązują, traktuje się jako odesłania do uchylającego je aktu prawnego Unii włączonego do załącznika I do niniejszego protokołu od dnia wejścia w życie decyzji Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności w sprawie odpowiedniej zmiany załącznika I do niniejszego protokołu zgodnie z ust. 4, chyba że dana decyzja stanowi inaczej.
7. Obowiązek określony w ust. 1 nie ma zastosowania do aktów prawnych Unii ani ich przepisów wchodzących w zakres wyjątku wymienionych w art. 7.
8. Z zastrzeżeniem art. 14 decyzje Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności na podstawie ust. 4 wchodzi w życie niezwłocznie, ale w żadnym wypadku nie wcześniej niż w dniu, w którym odpowiedni akt prawny Unii zacznie mieć zastosowanie w Unii.
9. Strony współpracują w dobrej wierze w trakcie całej procedury określonej w niniejszym artykule w celu ułatwienia podejmowania decyzji.

ARTYKUŁ 14

Wypełnianie zobowiązań konstytucyjnych przez Szwajcarię

1. Podczas wymiany poglądów, o której mowa w art. 13 ust. 3, Szwajcaria informuje Unię, czy Szwajcaria musi wypełnić swoje zobowiązania konstytucyjne, aby decyzja, o której mowa w art. 13 ust. 4 stała się wiążąca.

2. W przypadku gdy Szwajcaria musi wypełnić swoje zobowiązania konstytucyjne, aby decyzja, o której mowa w art. 13 ust. 4 stała się wiążąca, termin na ich wypełnienie wynosi maksymalnie dwa lata od daty przekazania informacji, o której mowa w ust. 1, z wyjątkiem wszczęcia procedury referendum, w którym to przypadku termin ten przedłuża się o jeden rok.

3. Do czasu poinformowania przez Szwajcarię, że wypełniła ona swoje zobowiązania konstytucyjne, Strony stosują tymczasowo decyzję, o której mowa w art. 13 ust. 4, chyba że Szwajcaria poinformuje Unię, że tymczasowe stosowanie decyzji nie jest możliwe, i przedstawi uzasadnienie.

W żadnym wypadku tymczasowe stosowanie nie może nastąpić wcześniej niż w dniu, w którym odpowiedni akt prawny Unii zacznie mieć zastosowanie w Unii.

4. Szwajcaria niezwłocznie powiadamia Unię za pośrednictwem Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności po wypełnieniu zobowiązań konstytucyjnych, o których mowa w ust. 1.

5. Decyzja wchodzi w życie z dniem doręczenia powiadomienia, o którym mowa w ust. 4, ale w żadnym wypadku nie wcześniej niż w dniu, w którym odpowiedni akt prawny Unii zacznie mieć zastosowanie w Unii.

ARTYKUŁ 15

Tymczasowe stosowanie aktów prawnych przyjętych na podstawie któregośkolwiek z aktów prawnych wymienionych w załączniku I

1. Jeżeli akt prawny przyjęty na podstawie któregośkolwiek z aktów prawnych wymienionych w załączniku I będzie miał zastosowanie w Unii przed wydaniem odpowiedniej decyzji Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności na podstawie art. 13 ust. 4, Szwajcaria tymczasowo stosuje ten akt od dnia rozpoczęcia jego stosowania w Unii, aby zagwarantować jego jednoczesne stosowanie.

Każde tymczasowe stosowanie na podstawie akapitu pierwszego niniejszego ustępu kończy się z dniem wejścia w życie decyzji Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności zgodnie z art. 13 ust. 8 lub z dniem rozpoczęcia jej tymczasowego stosowania zgodnie z art. 14 ust. 3, chyba że Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności wyznaczy późniejszy termin.

2. W przypadku gdy Szwajcaria, w wyjątkowych okolicznościach i z obiektywnie uzasadnionych powodów, nie jest w stanie tymczasowo stosować aktu prawnego w całości lub w części zgodnie z ust. 1, niezwłocznie powiadamia o tym Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności, podając powody swojej niemożności stosowania danego aktu. Strony przy najbliższej okazji konsultują się ze sobą w ramach Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności.

3. Jeżeli i w zakresie, w jakim Szwajcaria nie stosuje tymczasowo lub doraźnie aktu prawnego zgodnie z ust. 1, Unia może wprowadzić środki niezbędne do zapewnienia integralności swojego obszaru bezpieczeństwa żywności. Unia niezwłocznie powiadamia o tych środkach Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności i podaje powody ich wprowadzenia.

ARTYKUŁ 16

Publikacja aktów prawnych przyjętych na podstawie któregokolwiek z aktów prawnych wymienionych w załączniku I

Strony niezwłocznie i w łatwo dostępny sposób podają do wiadomości publicznej i aktualizują wykaz aktów prawnych o charakterze nieustawodawczym przyjętych na podstawie któregokolwiek z aktów prawnych wymienionych w załączniku I, które to akty prawne o charakterze nieustawodawczym są włączone do niniejszego protokołu zgodnie z art. 13 lub które muszą być tymczasowo stosowane zgodnie z art. 15.

ROZDZIAŁ 3

INTERPRETACJA I STOSOWANIE PROTOKOŁU

ARTYKUŁ 17

Zasada jednolitej interpretacji

1. Aby osiągnąć cele określone w niniejszym protokole i zgodnie z zasadami międzynarodowego prawa publicznego, umowy dwustronne w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, oraz akty prawne Unii, do których odsyłają takie umowy, są jednolicie interpretowane i stosowane w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem.

2. Akty prawne Unii, do których odsyła niniejszy protokół, oraz – w zakresie, w jakim ich stosowanie obejmuje pojęcia prawa Unii – postanowienia niniejszego protokołu interpretuje się i stosuje się zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zarówno przed podpisaniem niniejszego protokołu, jak i po jego podpisaniu.

ARTYKUŁ 18

Zasada skutecznego i harmonijnego stosowania

1. Komisja i właściwe organy Szwajcarii współpracują i pomagają sobie nawzajem w zapewnianiu nadzoru nad stosowaniem niniejszego protokołu. Mogą wymieniać informacje na temat działań w zakresie nadzoru nad stosowaniem niniejszego protokołu. Mogą wymieniać poglądy i omawiać kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania.
2. Każda ze Stron wprowadza odpowiednie środki w celu zapewnienia skutecznego i harmonijnego stosowania niniejszego protokołu na swoim terytorium.
3. Nadzór nad stosowaniem protokołu jest sprawowany wspólnie przez Strony w ramach Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności.

Jeżeli Komisja lub właściwe organy Szwajcarii dowiadują się o przypadku nieprawidłowego zastosowania Umowy, sprawę można przekazać Wspólnemu Komitetowi ds. Bezpieczeństwa Żywności w celu znalezienia możliwego do przyjęcia rozwiązania.

4. Komisja i właściwe organy Szwajcarii, odpowiednio, monitorują stosowanie niniejszego protokołu przez drugą Stronę. Zastosowanie ma procedura przewidziana w art. 20.

Niniejszy protokół musi wyraźnie przewidywać kompetencje instytucji Unii dotyczące nadzoru wobec jednej ze Stron – takie jak uprawnienia dochodzeniowe i decyzyjne – w zakresie, w jakim są one niezbędne do zapewnienia skutecznego i spójnego stosowania niniejszego protokołu.

ARTYKUŁ 19

Zasada wyłączności

Strony zobowiązują się nie poddawać sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania niniejszego protokołu i aktów prawnych Unii, do których odsyła niniejszy protokół, lub, w stosownych przypadkach, zgodności z niniejszym protokołem decyzji przyjętej przez Komisję na podstawie niniejszego protokołu procedurze rozstrzygania innej niż przewidziana w niniejszym protokole.

ARTYKUŁ 20

Procedura w przypadku trudności z interpretacją lub stosowaniem Umowy

1. W przypadku trudności z interpretacją lub stosowaniem niniejszego protokołu lub aktu prawnego Unii, do którego odsyła niniejszy protokół, Strony konsultują się na forum Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności w celu znalezienia rozwiązania możliwego do zaakceptowania przez obie Strony. W tym celu Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności otrzymuje wszelkie istotne informacje umożliwiające szczegółowe zbadanie sytuacji. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności rozważa wszelkie rozwiązania umożliwiające dalsze właściwe funkcjonowanie protokołu.
2. Jeżeli Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności nie jest w stanie znaleźć rozwiązania trudności, o której mowa w ust. 1, w terminie trzech miesięcy od daty przedstawienia mu tej trudności, każda ze Stron może zwrócić się do sądu arbitrażowego o rozstrzygnięcie sporu zgodnie z zasadami określonymi w dodatku 1.
3. Jeżeli w sporze podniesiono kwestię dotyczącą interpretacji lub stosowania postanowienia, o którym mowa w art. 17 ust. 2, oraz jeżeli interpretacja tego postanowienia ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu i jest do tego niezbędna, sąd arbitrażowy zwraca się z odpowiednim pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Jeżeli w sporze podniesiono kwestię dotyczącą interpretacji lub stosowania postanowienia, które wchodzi w zakres wyjątku od obowiązku dynamicznego dostosowania, o którym mowa w art. 13 ust. 7, oraz jeżeli spór nie wiąże się z interpretacją lub stosowaniem pojęć prawa Unii, sąd arbitrażowy rozstrzyga spór bez zwracania się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

4. W przypadku gdy sąd arbitrażowy kieruje pytanie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z ust. 3:

- a) orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest wiążące dla sądu arbitrażowego; oraz
- b) Szwajcaria korzysta odpowiednio z tych samych praw co państwa członkowskie i instytucje Unii oraz podlega odpowiednio tym samym procedurom przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

5. Każda ze Stron wprowadza wszelkie niezbędne środki, aby wykonać w dobrej wierze orzeczenie sądu arbitrażowego.

Strona, co do której sąd arbitrażowy uznał, że nie zastosowała się do protokołu, informuje drugą Stronę, za pośrednictwem Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności, o środkach przyjętych w celu wykonania orzeczenia sądu arbitrażowego.

ARTYKUŁ 21

Środki wyrównawcze

1. Jeżeli Strona, co do której sąd arbitrażowy uznał, że nie zastosowała się do protokołu, nie poinformuje drugiej Strony, w rozsądnym terminie wyznaczonym zgodnie z art. IV.2 ust. 6 dodatku 1, o środkach wprowadzonych w celu wykonania orzeczenia sądu arbitrażowego lub jeżeli druga Strona uważa, że środki, o wprowadzeniu których ją powiadomiono, nie są zgodne z orzeczeniem sądu arbitrażowego, ta druga Strona może zastosować proporcjonalne środki wyrównawcze w ramach protokołu lub jakiegokolwiek innej umowy dwustronnej w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem (zwane dalej „środkami wyrównawczymi”), w celu zaradzenia potencjalnej nierównowadze. Powiadamia ona Stronę, co do której sąd arbitrażowy uznał, że nie zastosowała się do niniejszego protokołu, o środkach wyrównawczych, które określa się w powiadomieniu. Takie środki wyrównawcze stają się skuteczne trzy miesiące od daty powiadomienia.
2. Jeżeli w terminie jednego miesiąca od daty powiadomienia o planowanych środkach wyrównawczych Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności nie podejmie decyzji o zawieszeniu, zmianie lub unieważnieniu tych środków wyrównawczych, każda ze Stron może poddać kwestię proporcjonalności tych środków wyrównawczych arbitrażowi, zgodnie z dodatkiem 1.
3. Sąd arbitrażowy wydaje orzeczenie w terminach określonych w art. III.8 ust. 4 dodatku 1.

4. Środki wyrównawcze nie mają mocy wstecznej. W szczególności osoby fizyczne i podmioty gospodarcze zachowują prawa i obowiązki nabyte przed wejściem w życie środków wyrównawczych.

ARTYKUŁ 22

Współpraca między jurysdykcjami

1. W celu promowania jednolitej interpretacji szwajcarski Federalny Sąd Najwyższy i Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uzgadniają prowadzenie dialogu i jego zasady.
2. Szwajcaria ma prawo złożyć do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej pisma procesowe lub uwagi na piśmie, w przypadku gdy sąd państwa członkowskiego Unii kieruje pytanie dotyczące interpretacji niniejszego protokołu lub przepisu aktu prawnego Unii, do którego odsyła niniejszy protokół, do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

CZĘŚĆ IV

POZOSTAŁE POSTANOWIENIA

ARTYKUŁ 23

Odniesienia do terytoriów

Ilekroć akty prawne Unii włączone do niniejszego protokołu zgodnie z art. 13 lub akty, które muszą być tymczasowo stosowane zgodnie z art. 15, zawierają odniesienia do terytorium „Unii Europejskiej”, „Unii”, „wspólnego rynku” lub „rynku wewnętrznego”, odniesienia rozumie się do celów niniejszego protokołu jako odniesienia do terytoriów, o których mowa w art. 16 umowy dotyczącej handlu produktami rolnymi.

ARTYKUŁ 24

Odniesienia do obywateli państw członkowskich Unii

Ilekroć akty prawne Unii włączone do niniejszego protokołu zgodnie z art. 13 lub akty, które muszą być tymczasowo stosowane zgodnie z art. 15, zawierają odniesienia do obywateli państw członkowskich Unii, odniesienia te rozumie się do celów niniejszego protokołu jako odniesienia do obywateli państw członkowskich Unii i Szwajcarii.

ARTYKUŁ 25

Wejście w życie i wdrożenie aktów prawnych Unii

Przepisy aktów prawnych Unii włączonych do niniejszego protokołu w zakresie dotyczącym wejścia w życie lub wdrożenia tych aktów nie mają znaczenia do celów niniejszego protokołu.

Terminy oraz daty wprowadzenia w życie i wykonania przez Szwajcarię decyzji włączających akty prawne Unii do niniejszego protokołu wynikają z art. 13 ust. 8 i art. 14 ust. 5, a także z przepisów przejściowych.

ARTYKUŁ 26

Adresaci aktów prawnych Unii

Przepisy aktów prawnych Unii włączonych do niniejszego Protokołu zgodnie z art. 13 lub aktów, które muszą być tymczasowo stosowane zgodnie z art. 15, wskazujące, że są one skierowane do państw członkowskich Unii, nie mają znaczenia do celów niniejszego protokołu.

CZEŚĆ V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 27

Tajemnica zawodowa

Przedstawiciele, eksperci i inni pracownicy Stron są zobowiązani, nawet po zaprzestaniu pełnienia swoich funkcji, do nieujawniania informacji uzyskanych w ramach niniejszego protokołu, które są objęte tajemnicą zawodową.

ARTYKUŁ 28

Informacje niejawne i szczególnie chronione informacje jawne

1. Żadnego z postanowień niniejszego protokołu nie interpretuje się jako wymagającego od Strony udostępnienia informacji niejawnych.
2. Informacje niejawne lub materiały niejawne przekazywane lub wymieniane między Stronami na mocy niniejszego protokołu są przetwarzane i chronione zgodnie z Umową między Konfederacją Szwajcarską a Unią Europejską w sprawie procedur bezpieczeństwa przy wymianie informacji niejawnych, sporządzoną w Brukseli dnia 28 kwietnia 2008 r., oraz wszelkimi wdrażającymi ją uzgodnieniami dotyczącymi bezpieczeństwa.

3. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności przyjmuje, w drodze decyzji, instrukcje postępowania w celu zapewnienia ochrony szczególnie chronionych informacji jawnych wymienianych między Stronami.

ARTYKUŁ 29

Wykonanie

1. Strony wprowadzają wszelkie właściwe środki, ogólne lub szczególne, w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego protokołu i powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić osiągnięciu celów niniejszego protokołu.

2. Umawiające się Strony wprowadzają wszelkie środki niezbędne do zagwarantowania zamierzonego rezultatu aktów prawnych Unii, do których odsyła niniejszy protokół, oraz powstrzymują się od wszelkich działań, które mogłyby zagrozić osiągnięciu celów tych aktów.

ARTYKUŁ 30

Załączniki i dodatki

Załączniki i dodatki do niniejszego protokołu stanowią jego integralną część.

ARTYKUŁ 31

Zakres terytorialny

Niniejszy protokół stosuje się do terytoriów, o których mowa w art. 16 umowy dotyczącej handlu produktami rolnymi.

ARTYKUŁ 32

Uzgodnienia przejściowe

1. Obowiązuje okres przejściowy, który rozpoczyna się w dniu wejścia w życie niniejszego protokołu i kończy się nie później niż 24 miesiące od dnia jego wejścia w życie. Okres przejściowy nie ma zastosowania do art. 11.
2. Postanowienia niniejszego protokołu inne niż art. 11 stosuje się od pierwszego dnia po dniu zakończenia okresu przejściowego, z wyjątkiem sekcji 2 tytuł C pkt 14 i 15 załącznika I, w odniesieniu do której postanowienia niniejszego protokołu stosuje się od dnia jego wejścia w życie.
3. W okresie przejściowym umowa dotycząca handlu produktami rolnymi nadal ma zastosowanie w odniesieniu do załączników 4, 5, 6 i 11 do tej umowy.

4. Szwajcaria może powiadomić Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności o swoim zamiarze zakończenia okresu przejściowego w terminie krótszym niż 24 miesiące od wejścia w życie niniejszego protokołu. W takim przypadku Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności wyznacza datę zakończenia okresu przejściowego i informuje o niej Wspólny Komitet ds. Rolnictwa ustanowiony na mocy art. 6 umowy dotyczącej handlu produktami rolnymi.
5. Do końca okresu przejściowego Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności aktualizuje datę włączenia, o której mowa w załączniku I sekcja 2 akapit pierwszy, podaną przy każdym odpowiednim akcie prawnym.

ARTYKUŁ 33

Wejście w życie

1. Niniejszy protokół podlega ratyfikacji lub zatwierdzeniu przez Strony zgodnie z ich własnymi procedurami. Strony powiadamiają się nawzajem o zakończeniu wewnętrznych procedur niezbędnych do wejścia w życie niniejszego protokołu.
2. Niniejszy protokół wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu ostatniego powiadomienia dotyczącego instrumentów wymienionych poniżej:
 - a) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;

- b) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie swobodnego przepływu osób;
- c) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- d) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- e) Protokół dotyczący pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego;
- f) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- g) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób;
- h) Protokół dotyczący pomocy państwa do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie przewozu kolejowego i drogowego rzeczy i osób
;
- i) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi;

- j) Protokół instytucjonalny do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- k) Protokół zmieniający do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie wzajemnego uznawania w odniesieniu do oceny zgodności;
- l) Umowa między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii przeznaczonego na zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej;
- m) Umowa między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Konfederacją Szwajcarską, z drugiej strony, w sprawie uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w programach Unii;
- n) Umowa między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie warunków uczestnictwa Konfederacji Szwajcarskiej w Agencji Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego.

ARTYKUŁ 34

Zmiany i rozwiązanie

1. Niniejszy protokół można zmienić w każdej chwili za obopólną zgodą Stron.
2. Każda ze Stron może rozwiązać niniejszy protokół, powiadamiając o tym drugą Stronę.

3. Niniejszy protokół przestaje obowiązywać sześć miesięcy po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ust. 2.

4. W przypadku rozwiązania niniejszego protokołu zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu umowa dotycząca handlu produktami rolnymi przestaje obowiązywać z dniem, o którym mowa w ust. 3 niniejszego artykułu. W takim przypadku stosuje się art. 17 ust. 4 umowy dotyczącej handlu produktami rolnymi.

5. W przypadku rozwiązania umowy dotyczącej handlu produktami rolnymi zgodnie z art. 17 ust. 3 tej umowy, niniejszy protokół przestaje obowiązywać z dniem, o którym mowa w art. 17 ust. 4 tej umowy.

6. W przypadku gdy protokół przestaje obowiązywać, osoby fizyczne i podmioty gospodarcze zachowują prawa i obowiązki, które nabyły na mocy protokołu przed datą jego wygaśnięcia. Strony ustalają, za wzajemnym porozumieniem, jakie działania należy podjąć w odniesieniu do praw, których proces nabywania trwa.

Sporządzono w [...] w dniu [...] r. w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w językach angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim oraz włoskim, przy czym teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego celu upoważnieni, złożyli swoje podpisy pod niniejszym protokołem.

[Podpisy (we wszystkich 24 językach UE: „W imieniu Unii Europejskiej” i „W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej”)]

AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE WSPÓLNEGO OBSZARU BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

SEKCJA 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Akty prawne, które są włączone do niniejszego protokołu zgodnie z art. 13 lub które muszą być tymczasowo stosowane zgodnie z art. 15, stosuje się z zastrzeżeniem wyjątków wymienionych w art. 7 i odczytuje się w następujący sposób:

O ile dostosowania techniczne nie stanowią inaczej:

- prawa i obowiązki przewidziane w tych aktach dla państw członkowskich Unii rozumie się jako prawa i obowiązki przewidziane dla Szwajcarii,
- wszelkie inne odniesienia do państw członkowskich w tych aktach odczytuje się jako obejmujące odniesienie do Szwajcarii,
- zawarte w tych aktach odniesienia do osób fizycznych lub prawnych mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w państwach członkowskich Unii odczytuje się jako obejmujące odniesienia do osób fizycznych lub prawnych mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Szwajcarii.

Ma to zastosowanie przy pełnym poszanowaniu postanowień instytucjonalnych.

W celu uwzględnienia szczególnego charakteru wspólnego obszaru bezpieczeństwa żywności oraz do celów art. 18 ust. 4 zdanie ostatnie Komisja posiada w odniesieniu do Szwajcarii kompetencje przyznane jej w tych aktach, chyba że dostosowania techniczne stanowią inaczej. W każdym przypadku gdy Komisja wykonuje takie kompetencje, powinna współpracować z właściwymi organami Szwajcarii zgodnie z praktyką dotyczącą mającego zastosowanie prawodawstwa.

SEKCJA 2

WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH

Akty prawne wymienione w niniejszej sekcji odczytuje się jako obejmujące akty prawne przyjęte na ich podstawie i włączone do niniejszego protokołu decyzjami Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności zgodnie z art. 13 ust. 4 do daty włączenia podanej przy każdym odpowiednim akcie prawnym wymienionym w niniejszej sekcji.

Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności wyznacza odpowiednią datę w drodze decyzji.

Do celów niniejszego protokołu przepisy aktów prawnych wymienionych w niniejszej sekcji odczytuje się z uwzględnieniem następujących dostosowań:

W każdym przypadku, gdy którykolwiek z poniższych aktów prawnych odnosi się do obowiązków państw członkowskich wynikających z rozporządzenia (UE) 2016/679 lub dyrektywy 2002/58/WE, odniesienia takie należy rozumieć w stosunku do Szwajcarii jako odniesienia do odpowiedniego ustawodawstwa krajowego.

A. Kontrole urzędowe i przywóz

1. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 1.1. 32021 R 1756: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1756 z dnia 6 października 2021 r. (Dz.U. L 357 z 8.10.2021, s. 27),
- 1.2. 32024 R 3115: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3115 z dnia 27 listopada 2024 r. (Dz.U. L, 2024/3115, 16.12.2024, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następujących dostosowań:

- a) odniesienia do procedur celnych należy rozumieć jako odniesienia do odpowiedniego szwajcarskiego ustawodawstwa;
- b) w załączniku I dodaje się, co następuje: „31. Terytorium Szwajcarii”.

B. Materiał rozmnożeniowy roślin

- 2. 31966 L 0401: dyrektywa Rady 66/401/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin pastewnych (Dz.U. 125 z 11.7.1966, s. 2298),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 2.1. 31969 L 0063: dyrektywa Rady 69/63/EWG z dnia 18 lutego 1969 r. (Dz.U. L 48 z 26.2.1969, s. 8),
- 2.2. 31971 L 0162: dyrektywa Rady 71/162/EWG z dnia 30 marca 1971 r. (Dz.U. L 87 z 17.4.1971, s. 24),
- 2.3. 31972 L 0274: dyrektywa Rady 72/274/EWG z dnia 20 lipca 1972 r. (Dz.U. L 171 z 29.7.1972, s. 37),
- 2.4. 31972 L 0418: dyrektywa Rady 72/418/EWG z dnia 6 grudnia 1972 r. (Dz.U. L 287 z 26.12.1972, s. 22),

- 2.5. 31973 L 0438: dyrektywa Rady 73/438/EWG z dnia 11 grudnia 1973 r. (Dz.U. L 356 z 27.12.1973, s. 79),
- 2.6. 31975 L 0444: dyrektywa Rady 75/444/EWG z dnia 26 czerwca 1975 r. (Dz.U. L 196 z 26.7.1975, s. 6),
- 2.7. 31978 L 0055: dyrektywa Rady 78/55/EWG z dnia 19 grudnia 1977 r. (Dz.U. L 16 z 20.1.1978, s. 23),
- 2.8. 31978 L 0692: dyrektywa Rady 78/692/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. (Dz.U. L 236 z 26.8.1978, s. 13),
- 2.9. 31978 L 1020: dyrektywa Rady 78/1020/EWG z dnia 5 grudnia 1978 r. (Dz.U. L 350 z 14.12.1978, s. 27),
- 2.10. 31979 L 0692: dyrektywa Rady 79/692/EWG z dnia 24 lipca 1979 r. (Dz.U. L 205 z 13.8.1979, s. 1),
- 2.11. 31986 L 0155: dyrektywa Rady 86/155/EWG z dnia 22 kwietnia 1986 r. (Dz.U. L 118 z 7.5.1986, s. 23),
- 2.12. 31988 L 0332: dyrektywa Rady 88/332/EWG z dnia 13 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 151 z 17.6.1988, s. 82),
- 2.13. 31988 L 0380: dyrektywa Rady 88/380/EWG z dnia 13 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 187 z 16.7.1988, s. 31),

2.14. 31996 L 0072: dyrektywa Rady 96/72/WE z dnia 18 listopada 1996 r. (Dz.U. L 304 z 27.11.1996, s. 10),

2.15. 31998 L 0095: dyrektywa Rady 98/95/WE z dnia 14 grudnia 1998 r. (Dz.U. L 25 z 1.2.1999, s. 1),

2.16. 31998 L 0096: dyrektywa Rady 98/96/WE z dnia 14 grudnia 1998 r. (Dz.U. L 25 z 1.2.1999, s. 27),

2.17. 32001 L 0064: dyrektywa Rady 2001/64/WE z dnia 31 sierpnia 2001 r. (Dz.U. L 234 z 1.9.2001, s. 60),

2.18. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),

2.19. 32004 L 0117: dyrektywa Rady 2004/117/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U. L 14 z 18.1.2005, s. 18),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

3. 31966 L 0402: dyrektywa Rady 66/402/EWG z dnia 14 czerwca 1966 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym zbóż (Dz.U. 125 z 11.7.1966, s. 2309),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 3.1. 31969 L 0060: dyrektywa Rady 69/60/EWG z dnia 18 lutego 1969 r. (Dz.U. L 48 z 26.2.1969, s. 1),
- 3.2. 31971 L 0162: dyrektywa Rady 71/162/EWG z dnia 30 marca 1971 r. (Dz.U. L 87 z 17.4.1971, s. 24),
- 3.3. 31972 L 0274: dyrektywa Rady 72/274/EWG z dnia 20 lipca 1972 r. (Dz.U. L 171 z 29.7.1972, s. 37),
- 3.4. 31972 L 0418: dyrektywa Rady 72/418/EWG z dnia 6 grudnia 1972 r. (Dz.U. L 287 z 26.12.1972, s. 22),
- 3.5. 31973 L 0438: dyrektywa Rady 73/438/EWG z dnia 11 grudnia 1973 r. (Dz.U. L 356 z 27.12.1973, s. 79),
- 3.6. 31975 L 0444: dyrektywa Rady 75/444/EWG z dnia 26 czerwca 1975 r. (Dz.U. L 196 z 26.7.1975, s. 6),
- 3.7. 31978 L 0055: dyrektywa Rady 78/55/EWG z dnia 19 grudnia 1977 r. (Dz.U. L 16 z 20.1.1978, s. 23),
- 3.8. 31978 L 0692: dyrektywa Rady 78/692/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. (Dz.U. L 236 z 26.8.1978, s. 13),

- 3.9. 31978 L 1020: dyrektywa Rady 78/1020/EWG z dnia 5 grudnia 1978 r. (Dz.U. L 350 z 14.12.1978, s. 27),
- 3.10. 31979 L 0692: dyrektywa Rady 79/692/EWG z dnia 24 lipca 1979 r. (Dz.U. L 205 z 13.8.1979, s. 1),
- 3.11. 31986 L 0155: dyrektywa Rady 86/155/EWG z dnia 22 kwietnia 1986 r. (Dz.U. L 118 z 7.5.1986, s. 23),
- 3.12. 31988 L 0332: dyrektywa Rady 88/332/EWG z dnia 13 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 151 z 17.6.1988, s. 82),
- 3.13. 31988 L 0380: dyrektywa Rady 88/380/EWG z dnia 13 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 187 z 16.7.1988, s. 31),
- 3.14. 31996 L 0072: dyrektywa Rady 96/72/WE z dnia 18 listopada 1996 r. (Dz.U. L 304 z 27.11.1996, s. 10),
- 3.15. 31998 L 0095: dyrektywa Rady 98/95/WE z dnia 14 grudnia 1998 r. (Dz.U. L 25 z 1.2.1999, s. 1),
- 3.16. 31998 L 0096: dyrektywa Rady 98/96/WE z dnia 14 grudnia 1998 r. (Dz.U. L 25 z 1.2.1999, s. 27),
- 3.17. 32001 L 0064: dyrektywa Rady 2001/64/WE z dnia 31 sierpnia 2001 r. (Dz.U. L 234 z 1.9.2001, s. 60),

3.18. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),

3.19. 32004 L 0117: dyrektywa Rady 2004/117/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U. L 14 z 18.1.2005, s. 18),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

4. 31968 L 0193: dyrektywa Rady 68/193/EWG z dnia 9 kwietnia 1968 r. w sprawie wprowadzania do obrotu materiału do wegetatywnego rozmnażania winorośli (Dz.U. L 93 z 17.4.1968, s. 15),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

4.1. 31971 L 0140: dyrektywa Rady 71/140/EWG z dnia 22 marca 1971 r. (Dz.U. L 71 z 25.3.1971, s. 16),

4.2. 31974 L 0648: dyrektywa Rady 74/648/EWG z dnia 9 grudnia 1974 r. (Dz.U. L 352 z 28.12.1974, s. 43),

4.3. 31978 L 0055: dyrektywa Rady 78/55/EWG z dnia 19 grudnia 1977 r. (Dz.U. L 16 z 20.1.1978, s. 23),

4.4. 31978 L 0692: dyrektywa Rady 78/692/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. (Dz.U. L 236 z 26.8.1978, s. 13),

- 4.5. 31986 L 0155: dyrektywa Rady 86/155/EWG z dnia 22 kwietnia 1986 r. (Dz.U. L 118 z 7.5.1986, s. 23),
- 4.6. 31988 L 0332: dyrektywa Rady 88/332/EWG z dnia 13 czerwca 1988 r. (Dz.U. L 151 z 17.6.1988, s. 82),
- 4.7. 32002 L 0011: dyrektywa Rady 2002/11/WE z dnia 14 lutego 2002 r. (Dz.U. L 53 z 23.2.2002, s. 20),
- 4.8. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),
- 4.9. 32003 R 1829: rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

- 5. 31998 L 0056: dyrektywa Rady 98/56/WE z dnia 20 lipca 1998 r. (Dz.U. L 226 z 13.8.1998, s. 16),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 5.1. 32003 R 0806: rozporządzenie Rady (WE) nr 806/2003 z dnia 14 kwietnia 2003 r. (Dz.U. L 122 z 16.5.2003, s. 1),

5.2. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

6. 31999 L 0105: dyrektywa Rady 1999/105/WE z dnia 22 grudnia 1999 r. w sprawie obrotu leśnym materiałem rozmnożeniowym (Dz.U. L 11 z 15.1.2000, s. 17), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

7. 32002 L 0053: dyrektywa Rady 2002/53/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie Wspólnego katalogu odmian gatunków roślin rolniczych (Dz.U. L 193 z 20.7.2002, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

7.1. 32003 R 1829: rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

8. 32002 L 0054: dyrektywa Rady 2002/54/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym buraka (Dz.U. L 193 z 20.7.2002, s. 12),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

8.1. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),

8.2. 32004 L 0117: dyrektywa Rady 2004/117/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U. L 14 z 18.1.2005, s. 18),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

9. 32002 L 0055: dyrektywa Rady 2002/55/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym warzyw (Dz.U. L 193 z 20.7.2002, s. 33),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

9.1. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),

9.2. 32003 R 1829: rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1),

9.3. 32004 L 0117: dyrektywa Rady 2004/117/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U. L 14 z 18.1.2005, s. 18),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

10. 32002 L 0056: dyrektywa Rady 2002/56/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu sadzeniakami ziemniaków (Dz.U. L 193 z 20.7.2002, s. 60),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 10.1. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

11. 32002 L 0057: dyrektywa Rady 2002/57/WE z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie obrotu materiałem siewnym roślin oleistych i włóknistych (Dz.U. L 193 z 20.7.2002, s. 74),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 11.1. 32002 L 0068: dyrektywa Rady 2002/68/WE z dnia 19 lipca 2002 r. (Dz.U. L 195 z 24.7.2002, s. 32),

- 11.2. 32003 L 0061: dyrektywa Rady 2003/61/WE z dnia 18 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 165 z 3.7.2003, s. 23),

- 11.3. 32004 L 0117: dyrektywa Rady 2004/117/WE z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz.U. L 14 z 18.1.2005, s. 18),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

12. 32008 L 0072: dyrektywa Rady 2008/72/WE z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym oraz nasadzeniowym warzyw, innym niż nasiona (Dz.U. L 205 z 1.8.2008, s. 28), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.
13. 32008 L 0090: dyrektywa Rady 2008/90/WE z dnia 29 września 2008 r. w sprawie obrotu materiałem rozmnożeniowym roślin sadowniczych oraz roślinami sadowniczymi przeznaczonymi do produkcji owoców (Dz.U. L 267 z 8.10.2008, s. 8), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

C. Środki ochrony roślin

14. 32009 R 1107: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 14.1. 32013 R 0518: rozporządzenie Rady (UE) nr 518/2013 z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 72),
- 14.2. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),
- 14.3. 32019 R 1009: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 170 z 25.6.2019, s. 1),

14.4. 32019 R 1381: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następującego dostosowania:

W załączniku I Szwajcaria należy do Strefy B – Centrum.

15. 32009 L 0128: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 71),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

15.1. 32019 R 1243: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

D. Zdrowie roślin

16. 32016 R 2031: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylające dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE (Dz.U. L 317 z 23.11.2016, s. 4),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 16.1. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

- 16.2. 32024 R 3115: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3115 z dnia 27 listopada 2024 r. (Dz.U. L, 2024/3115, 16.12.2024),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następujących dostosowań:

- a) w art. 45 ust. 1 – flagę lub godło Szwajcarii można umieszczać w materiałach informacyjnych obok flagi Unii lub zamiast niej;

- b) w załączniku VII – flagę lub godło Szwajcarii można umieszczać w paszporcie roślin obok flagi Unii lub zamiast niej;
- c) w załączniku VIII – flagę lub godło Szwajcarii można umieszczać na świadectwach fitosanitarnych, fitosanitarnym świadectwie eksportowym i świadectwie przedeksportowym zamiast flagi Unii. Świadectwa będą wydawane w imieniu Szwajcarii, a w razie potrzeby oznaczenie „UE” zostanie zastąpione oznaczeniem „CH”;
- d) odniesienia do rozporządzenia Rady (EWG) nr 2658/87 rozumie się, w odniesieniu do Szwajcarii, jako odniesienia do odpowiedniego ustawodawstwa krajowego.

E. Pasze

- 17. 32002 L 0032: dyrektywa 2002/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 maja 2002 r. w sprawie niepożądanych substancji w paszach zwierzęcych (Dz.U. L 140 z 30.5.2002, s. 10),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 17.1. 32009 R 0219: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 109),
- 17.2. 32019 R 1243: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

18. 32003 R 1831: rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 29),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

18.1. 32009 R 0596: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 596/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 14),

18.2. 32009 R 0767: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. (Dz.U. L 229 z 1.9.2009, s. 1),

18.3. 32019 R 1243: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241),

18.4. 32019 R 1381: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

19. 32005 R 0183: rozporządzenie (WE) nr 183/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 stycznia 2005 r. ustanawiające wymagania dotyczące higieny pasz (Dz.U. L 35 z 8.2.2005, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

19.1. 32009 R 0219: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 109),

19.2. 32019 R 0004: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/4 z dnia 11 grudnia 2018 r. (Dz.U. L 4 z 7.1.2019, s. 1),

19.3. 32019 R 1243: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

20. 32009 R 0767: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie wprowadzania na rynek i stosowania pasz, zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady i uchylające dyrektywę Rady 79/373/EEG, dyrektywę Komisji 80/511/EEG, dyrektywy Rady 82/471/EEG, 83/228/EEG, 93/74/EEG, 93/113/EEG i 96/25/EEG oraz decyzję Komisji 2004/217/EEG (Dz.U. L 229 z 1.9.2009, s. 1), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następującego dostosowania:

Szwajcaria może nadal stosować przepisy prawa szwajcarskiego przewidujące ograniczenia dotyczące stosowania materiałów paszowych uzyskanych z odmian *Cannabis* sp. w odniesieniu do zwierząt wykorzystywanych do produkcji żywności, jako uzupełnienie ograniczeń przewidzianych w załączniku III do rozporządzenia (WE) nr 767/2009.

F. Hodowla zwierząt – zootechnika

21. 31990 L 0428: dyrektywa Rady 90/428/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. w sprawie handlu zwierzętami z rodziny koniowatych przeznaczonymi do udziału w zawodach oraz ustanawiająca warunki udziału w takich zawodach (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, s. 60),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 21.1. 32008 L 0073: dyrektywa Rady 2008/73/WE z dnia 15 lipca 2008 r. (Dz.U. L 219 z 14.8.2008, s. 40),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

22. 32016 R 1012: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1012 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie zootechnicznych i genealogicznych warunków dotyczących hodowli zwierząt hodowlanych czystorasowych i mieszańców świni, handlu nimi i wprowadzania ich na terytorium Unii oraz handlu ich materiałem biologicznym wykorzystywanym do rozrodu i jego wprowadzania na terytorium Unii oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 652/2014, dyrektywy Rady 89/608/EWG i 90/425/EWG i uchylające niektóre akty w dziedzinie hodowli zwierząt („rozporządzenie w sprawie hodowli zwierząt”) (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 66), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

G. Zdrowie zwierząt, zwalczanie chorób odzwierzęcych

23. 32016 R 0429: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia zwierząt („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 23.1. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następującego dostosowania:

W art. 49 ust. 1 Szwajcaria zobowiązuje się ponieść koszty transportu i wymiany antygenów, szczepionek i odczynników diagnostycznych dostarczonych Szwajcarii na podstawie tego przepisu.

24. 32013 R 0576: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 576/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie przemieszczania o charakterze niehandlowym zwierząt domowych oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 998/2003 (Dz.U. L 178 z 28.6.2013, s. 1), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

25. 32001 R 0999: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiające zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz.U. L 147 z 31.5.2001, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 25.1. 32003 R 1128: rozporządzenie (WE) nr 1128/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 czerwca 2003 r. (Dz.U. L 160 z 28.6.2003, s. 1),

- 25.2. 32005 R 0932: rozporządzenie (WE) nr 932/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2005 r. (Dz.U. L 163 z 23.6.2005, s. 1),

- 25.3. 32006 R 1923: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1923/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r. (Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 1),

- 25.4. 32009 R 0220: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 220/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 155),

- 25.5. 32013 R 0517: rozporządzenie Rady (UE) nr 517/2013 z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 1),

- 25.6. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

26. 32003 R 2160: rozporządzenie (WE) nr 2160/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie zwalczania salmonelli i innych określonych odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przenoszonych przez żywność (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

26.1. 32009 R 0596: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 596/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 14),

26.2. 32013 R 0517: rozporządzenie Rady (UE) nr 517/2013 z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 1),

26.3. 32016 R 0429: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

27. 32003 L 0099: dyrektywa 2003/99/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 listopada 2003 r. w sprawie monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, zmieniająca decyzję Rady 90/424/EWG i uchylająca dyrektywę Rady 92/117/EWG (Dz.U. L 325 z 12.12.2003, s. 31),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

27.1. 32006 L 0104: dyrektywa Rady 2006/104/WE z dnia 20 listopada 2006 r. (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, s. 352),

27.2. 32009 R 0219: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 109),

27.3. 32013 L 0020: dyrektywa Rady 2013/20/UE z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 234),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

H. Żywność – ogólne

28. 32002 R 0178: rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

28.1. 32003 R 1642: rozporządzenie (WE) nr 1642/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. (Dz.U. L 245 z 29.9.2003, s. 4),

28.2. 32009 R 0596: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 596/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 14),

28.3. 32017 R 0745: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/745 z dnia 5 kwietnia 2017 r. (Dz.U. L 117 z 5.5.2017, s. 1),

28.4. 32019 R 1243: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241),

28.5. 32019 R 1381: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następujących dostosowań:

- a) Szwajcaria uczestniczy w pracach Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (zwanego dalej „Urzędem”);
- b) Szwajcaria wnosi wkład finansowy w działania, o których mowa w lit. a), zgodnie z art. 9 niniejszego protokołu i załącznikiem II do niniejszego protokołu;
- c) Szwajcaria uczestniczy w pełni w zarządzie Urzędu i forum doradczym Urzędu oraz ma w ich ramach takie same prawa i obowiązki jak państwa członkowskie Unii, z wyjątkiem prawa głosu;
- d) eksperci szwajcarscy, jeżeli zostali wybrani i powołani, uczestniczą w pełni w komitetach naukowych i panelach naukowych oraz mają w ich ramach takie same prawa i obowiązki jak wszyscy inni eksperci uczestniczący w tych komitetach i panelach zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi;

- e) Szwajcaria może wyznaczyć właściwe organizacje działające w dziedzinach objętych misją Urzędu, które mogą wspierać Urząd;
- f) na zasadzie odstępstwa od art. 12 ust. 2 lit. a) warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej¹ Urząd może, jeżeli tak postanowi, zatrudniać na podstawie umowy obywateli szwajcarskich, którzy posiadają pełnię praw obywatelskich. Urząd może wyrazić zgodę na oddelegowanie ekspertów przez Szwajcarię;
- g) Szwajcaria przyznaje Urzędowi i jej personelowi, w ramach ich funkcji urzędowych na rzecz Urzędu, przywileje i immunitety przewidziane w dodatku 2, oparte na art. 1–6, 10–15, 17 i 18 protokołu (nr 7). Odesłania do odpowiednich artykułów tego protokołu znajdują się w nawiasach w celach informacyjnych.
- h) Szwajcaria uczestniczy w pełni w sieciach obsługiwanych przez Urząd i ma w ich ramach takie same prawa i obowiązki jak państwa członkowskie Unii.

I. Żywność – higiena

29. 31989 L 0108: dyrektywa Rady 89/108/EEG z dnia 21 grudnia 1988 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do głęboko mrożonych środków spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 40 z 11.2.1989, s. 34),

¹ Rozporządzenie nr 31 (EEG), 11 (EEA) ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. 45 z 14.6.1962, s. 1385), wraz z wszelkimi późniejszymi zmianami.

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

29.1. 32003 R 1882: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1882/2003 z dnia 29 września 2003 r. (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, s. 1),

29.2. 32006 L 0107: dyrektywa Rady 2006/107/WE z dnia 20 listopada 2006 r. (Dz.U. L 363 z 20.12.2006, s. 411),

29.3. 32008 R 1137: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 z dnia 22 października 2008 r. (Dz.U. L 311 z 21.11.2008, s. 1),

29.4. 32013 L 0020: dyrektywa Rady 2013/20/UE z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 234),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

30. 32004 R 0852: rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

30.1. 32009 R 0219: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 109),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

31. 32004 R 0853: rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 31.1. 32009 R 0219: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 219/2009 z dnia 11 marca 2009 r. (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 109),

- 31.2. 32013 R 0517: rozporządzenie Rady (UE) nr 517/2013 z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 1),

- 31.3. 32019 R 1243: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241),

- 31.4. 32021 R 1756: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1756 z dnia 6 października 2021 r. (Dz.U. L 357 z 8.10.2021, s. 27),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

J. Żywność – składniki, śladowe ilości i normy handlowe

32. 32002 L 0046: dyrektywa 2002/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do suplementów żywnościowych (Dz.U. L 183 z 12.7.2002, s. 51),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

32.1. 32008 R 1137: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 z dnia 22 października 2008 r. (Dz.U. L 311 z 21.11.2008, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

33. 32003 R 2065: rozporządzenie (WE) nr 2065/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 listopada 2003 r. w sprawie środków aromatyzujących dymu wędzarniczego używanych lub przeznaczonych do użycia w środkach spożywczych lub na ich powierzchni (Dz.U. L 309 z 26.11.2003, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

33.1. 32009 R 0596: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 596/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 14),

33.2. 32019 R 1243: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 198 z 25.7.2019, s. 241),

33.3. 32019 R 1381: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

34. 32006 R 1925: rozporządzenie (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych oraz niektórych innych substancji (Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 26),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 34.1. 32008 R 0108: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 108/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 11),

- 34.2. 32011 R 1169: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

35. 32008 R 1331: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1331/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. ustanawiające jednolitą procedurę wydawania zezwoleń na stosowanie dodatków do żywności, enzymów spożywczych i środków aromatyzujących (Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 35.1. 32019 R 1381: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

36. 32008 R 1332: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1332/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie enzymów spożywczych, zmieniające dyrektywę Rady 83/417/EWG, rozporządzenie Rady (WE) nr 1493/1999, dyrektywę 2000/13/WE, dyrektywę Rady 2001/112/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 258/97 (Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 7), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.
37. 32008 R 1333: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 16), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.
38. 32008 R 1334: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1334/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środków aromatyzujących i niektórych składników żywności o właściwościach aromatyzujących do użycia w oraz na środkach spożywczych oraz zmieniające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91, rozporządzenia (WE) nr 2232/96 oraz (WE) nr 110/2008 oraz dyrektywę 2000/13/WE (Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 34),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 38.1. 32011 R 1169: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18),
- 38.2. 32014 R 0251: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. (Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 14),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

39. 32013 R 0609: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała oraz uchylające dyrektywę Rady 92/52/EWG, dyrektywy Komisji 96/8/WE, 1999/21/WE, 2006/125/WE i 2006/141/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 i (WE) nr 953/2009 (Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 35), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.
40. 32015 L 2203: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2203 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do kazein i kazeinianów przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz uchylająca dyrektywę Rady 83/417/EWG (Dz.U. L 314 z 1.12.2015, s. 1), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.
41. 32015 R 2283: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie nowej żywności, zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 258/97 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1852/2001 (Dz.U. L 327 z 11.12.2015, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 41.1. 32019 R 1381: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

K. Żywność – pozostałości pestycydów, weterynaryjnych produktów leczniczych i substancji zanieczyszczających

42. 31993 R 0315: rozporządzenie Rady (EWG) nr 315/93 z dnia 8 lutego 1993 r. ustanawiające procedury Wspólnoty w odniesieniu do substancji skażających w żywności (Dz.U. L 37 z 13.2.1993, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 42.1. 32003 R 1882: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1882/2003 z dnia 29 września 2003 r. (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, s. 1),

- 42.2. 32009 R 0596: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 596/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 14),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

43. 32005 R 0396: rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni, zmieniające dyrektywę Rady 91/414/EWG (Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 43.1. 32008 R 0299: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 299/2008 z dnia 11 marca 2008 r. (Dz.U. L 97 z 9.4.2008, s. 67),

43.2. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

44. 32009 R 0470: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 470/2009 z dnia 6 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowe procedury określania maksymalnych limitów pozostałości substancji farmakologicznie czynnych w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 2377/90 oraz zmieniające dyrektywę 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie (WE) nr 726/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 152 z 16.6.2009, s. 11), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następujących dostosowań:

- a) Do celów niniejszego protokołu art. 3, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 25, 27 nie mają zastosowania do Szwajcarii.
- b) Szwajcaria nie uczestniczy w Stałym Komitecie ds. Weterynaryjnych Produktów Leczniczych ani w grupach ekspertów ds. weterynaryjnych produktów leczniczych.

Szwajcaria nie uczestniczy w przygotowywaniu wniosków i projektów dotyczących określania maksymalnych limitów pozostałości substancji farmakologicznie czynnych w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego, jeżeli są one określone w kontekście procedur odnoszących się do weterynaryjnych produktów leczniczych, a eksperci Szwajcarii nie są konsultowani w tym zakresie.

L. Materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością

45. 32004 R 1935: rozporządzenie (WE) nr 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające dyrektywy 80/590/EWG i 89/109/EWG (Dz.U. L 338 z 13.11.2004, s. 4),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

45.1. 32009 R 0596: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 596/2009 z dnia 18 czerwca 2009 r. (Dz.U. L 188 z 18.7.2009, s. 14),

45.2. 32019 R 1381: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1381 z dnia 20 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 231 z 6.9.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

46. 31984 L 0500: dyrektywa Rady 84/500/EWG z dnia 15 października 1984 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących wyrobów ceramicznych przeznaczonych do kontaktu ze środkami spożywczymi (Dz.U. L 277 z 20.10.1984, s. 12), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

M. Etykietowanie, prezentacja i reklama żywności oraz oświadczenia żywieniowe lub zdrowotne

47. 32000 R 1760: rozporządzenie (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z 17 lipca 2000 r. ustanawiające system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczące etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz.U. L 204 z 11.8.2000, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 47.1. 32013 R 0517: rozporządzenie Rady (UE) nr 517/2013 z dnia 13 maja 2013 r. (Dz.U. L 158 z 10.6.2013, s. 1),

- 47.2. 32014 R 0653: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 653/2014 z dnia 15 maja 2014 r. (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 33),

- 47.3. 32016 R 0429: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z dnia 9 marca 2016 r. („Prawo o zdrowiu zwierząt”) (Dz.U. L 84 z 31.3.2016, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

48. 32006 R 1924: rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 9),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

48.1. 32008 R 0107: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 107/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 8),

48.2. 32008 R 0109: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 109/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 14),

48.3. 32011 R 1169: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

49. 32011 R 1169: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

49.1. 32015 R 2283: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015 r. (Dz.U. L 327 z 11.12.2015, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następujących dostosowań:

- a) Szwajcaria może nadal stosować przepisy prawa szwajcarskiego wymagające obowiązkowego oznaczania kraju lub miejsca pochodzenia oraz przewidujące, że w przypadku produktów pochodzących z Unii:
 - oznaczenie „UE” jako kraju produkcji jest akceptowane, oraz
 - nazwa lub firma oraz adres podmiotu działającego na rynku spożywczym spełniają wymóg obowiązkowego wskazania kraju produkcji;
- b) Szwajcaria może nadal stosować przepisy swojego prawa wymagające obowiązkowego etykietowania niezamierzonej obecności alergenów w żywności.

50. 32011 L 0091: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/91/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oznaczeń lub oznakowań identyfikacyjnych partii towaru, do której należy dany środek spożywczy (Dz.U. L 334 z 16.12.2011, s. 1).

N. Żywność – inne

51. 31999 L 0002: dyrektywa 1999/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich dotyczących środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego (Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 16),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

51.1. 32003 R 1882: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1882/2003 z dnia 29 września 2003 r. (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, s. 1),

51.2. 32008 R 1137: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1137/2008 z dnia 22 października 2008 r. (Dz.U. L 311 z 21.11.2008, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

52. 31999 L 0003: dyrektywa 1999/3/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego wykazu środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego (Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 24).
53. 32009 L 0032: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/32/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych państw członkowskich dotyczących rozpuszczalników do ekstrakcji stosowanych w produkcji środków spożywczych i składników żywności (Dz.U. L 141 z 6.6.2009, s. 31), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.
54. 32009 L 0054: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/54/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie wydobywania i wprowadzania do obrotu naturalnych wód mineralnych (Dz.U. L 164 z 26.6.2009, s. 45), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tej dyrektywy, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

55. 32016 R 0052: rozporządzenie Rady (Euratom) 2016/52 z dnia 15 stycznia 2016 r. określające maksymalne dozwolone poziomy skażenia promieniotwórczego żywności i pasz po awarii jądrowej lub w innym przypadku zdarzenia radiacyjnego oraz uchylające rozporządzenie (Euratom) nr 3954/87 oraz rozporządzenia Komisji (Euratom) nr 944/89 i (Euratom) nr 770/90 (Dz.U. L 13 z 20.1.2016, s. 2), w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

O. Organizmy modyfikowane genetycznie

Próg, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lit. a) tiret pierwsze niniejszego protokołu, określono w art. 12 ust. 2 i art. 24 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1).

Pasza wyprodukowana z organizmów zmodyfikowanych genetycznie, o której mowa w art. 7 ust. 1 lit. a) tiret drugie niniejszego protokołu jest dopuszczona do obrotu na mocy art. 19 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003.

P. Dobrostan zwierząt

56. 32005 R 0001: rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz.U. L 3 z 5.1.2005, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 56.1. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Do celów niniejszego protokołu przepisy tego rozporządzenia odczytuje się z uwzględnieniem następującego dostosowania:

Na końcu art. 1 ust. 3 dodaje się następujące zdanie:

„Szwajcaria może nadal stosować przepisy swojego prawa dotyczące transportu zwierząt na terytorium Szwajcarii, w tym tranzytu bydła, owiec, kóz, świń, koni lub drobiu przeznaczonych na ubój, oraz stanowiące, że taki tranzyt w Szwajcarii jest dozwolony wyłącznie transportem kolejowym lub lotniczym.”.

57. 32009 R 1099: rozporządzenie Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania (Dz.U. L 303 z 18.11.2009, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 57.1. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Q. Produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego

58. 32009 R 1069: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określające przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz.U. L 300 z 14.11.2009, s. 1),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 58.1. 32010 L 0063: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE z dnia 22 września 2010 r. (Dz.U. L 276 z 20.10.2010, s. 33),

- 58.2. 32013 R 1385: rozporządzenie Rady (UE) nr 1385/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 86),

- 58.3. 32017 R 0625: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1),

- 58.4. 32019 R 1009: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1009 z dnia 5 czerwca 2019 r. (Dz.U. L 170 z 25.6.2019, s. 1),

w tym akty prawne przyjęte na podstawie tego rozporządzenia, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

R. Przepisy sanitarne i fitosanitarne – inne

59. 31996 L 0022: dyrektywa Rady 96/22/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. dotycząca zakazu stosowania w gospodarstwach hodowlanych niektórych związków o działaniu hormonalnym, tyreostatycznym i β -agonistycznym i uchylająca dyrektywy 81/602/EWG, 88/146/EWG oraz 88/299/EWG (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, s. 3),

ze zmianami wprowadzonymi następującymi aktami prawnymi:

- 59.1. 32003 L 0074: dyrektywa nr 2003/74/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. (Dz.U. L 262 z 14.10.2003, s. 17),

- 59.2. 32008 L 0097: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/97/WE z dnia 19 listopada 2008 r. (Dz.U. L 318 z 28.11.2008, s. 9).

Do celów niniejszego protokołu przepisy tej dyrektywy odczytuje się z uwzględnieniem następującego dostosowania:

art. 11 ust. 2 lit. b) nie ma zastosowania do Szwajcarii ani w Szwajcarii.

S. Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe

60. 32019 R 0006: art. 107 (z wyjątkiem ust. 6) oraz art. 118 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych i uchylającego dyrektywę 2001/82/WE (Dz.U. L 4 z 7.1.2019, s. 43) w związku z jego art. 37 ust. 5, w tym akty prawne przyjęte na podstawie tych przepisów, które zostały włączone do dnia 31 grudnia 2024 r.

Art. 107 ust. 5 do celów niniejszego protokołu odczytuje się z uwzględnieniem następujących dostosowań:

- a) u zwierząt nie stosuje się produktów leczniczych zawierających środki przeciwdrobnoustrojowe lub grupy środków przeciwdrobnoustrojowych zarezerwowane do leczenia niektórych zakażeń u ludzi zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1255 ((Dz.U. L 191 z 20.7.2022, s. 58);
 - b) aktów prawnych przyjętych na podstawie art. 107 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2019/6 nie rozumie się jako zawartych w odesłaniu do art. 107 rozporządzenia (UE) 2019/6;
 - c) Szwajcaria ani eksperci Szwajcarii nie uczestniczą w Stałym Komitecie ds. Weterynaryjnych Produktów Leczniczych ani w grupach ekspertów ds. weterynaryjnych produktów leczniczych. Szwajcaria nie uczestniczy w przygotowywaniu wniosków i projektów dotyczących wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania weterynaryjnych produktów leczniczych i nie będą przeprowadzane konsultacje z ekspertami ze Szwajcarii w tym zakresie.
61. 32019 R 0004: art. 17 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/4 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie wytwarzania, wprowadzania na rynek i stosowania paszy leczniczej, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1831/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady oraz uchylającego dyrektywę Rady 90/167/EEG (Dz.U. L 4 z 7.1.2019, s. 1).
-

DOTYCZĄCY STOSOWANIA ART. 9 PROTOKOŁU
USTANAWIAJĄCEGO WSPÓLNY OBSZAR BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI

ARTYKUŁ 1

Wykaz działań agencji Unii, systemów informacyjnych i innych działań, na rzecz których
Szwajcaria ma wnieść wkład finansowy

Szwajcaria wnosi wkład finansowy na:

a) agencje:

- Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) ustanowiony rozporządzeniem
(WE) nr 178/2002¹;

¹ Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

b) systemy informacyjne:

- portal EUROPHYT (EUROPHYTPORTAL) ustanowiony dyrektywą Komisji 94/3/WE z dnia 21 stycznia 1994 r.¹,
- system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (RASFF) ustanowiony rozporządzeniem (WE) nr 178/2002²,
- platforma internetowa Komisji Europejskiej na potrzeby certyfikacji sanitarnej i fitosanitarnej (TRACES) ustanowiona rozporządzeniem (UE) 2017/625³,
- unijny system informacji o chorobach zwierzęcych (ADIS) ustanowiony rozporządzeniem (UE) 2020/2002⁴;

¹ Dyrektywa Komisji 94/3/WE z dnia 21 stycznia 1994 r. ustanawiająca procedurę powiadamiania o przejęciu przesyłki lub organizmu szkodliwego z państw trzecich i przedstawiających bezpośrednie zagrożenie fitosanitarne (Dz.U. L 32 z 5.2.1994, s. 37).

² Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin (Dz.U. L 95 z 7.4.2017, s. 1).

⁴ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/2002 z dnia 7 grudnia 2020 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do powiadamiania unijnego i sprawozdawczości unijnej w zakresie chorób umieszczonych w wykazie, formatów i procedur dotyczących przedkładania unijnych programów nadzoru i programów likwidacji choroby i sprawozdawczości w ich zakresie oraz wnioskowania o uznanie statusu obszaru wolnego od choroby, a także komputerowego systemu informacyjnego (Dz.U. L 412 z 8.12.2020, s. 1).

c) inne działania:

brak.

ARTYKUŁ 2

Warunki płatności

1. Płatności należne zgodnie z art. 9 protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności (zwanego dalej „protokołem”) dokonywane są zgodnie z niniejszym artykułem.

2. Wydając wezwanie do wpłaty środków w danym roku budżetowym, Komisja przekazuje Szwajcarii następujące informacje:

- a) kwotę wkładu operacyjnego; oraz
- b) wysokość opłaty z tytułu uczestnictwa.

3. Komisja przekazuje Szwajcarii, najszybciej, jak to możliwe, a najpóźniej w dniu 16 kwietnia każdego roku budżetowego, następujące informacje dotyczące uczestnictwa Szwajcarii:
- a) kwoty środków na zobowiązania dla każdej agencji Unii w rocznym uchwalonym budżecie Unii ujęte w odpowiednich pozycjach w budżecie Unii na dany rok, z uwzględnieniem dla każdej agencji wszelkich skorygowanych wkładów operacyjnych określonych w art. 1, oraz kwoty środków na zobowiązania w odniesieniu do uchwalonego budżetu Unii na dany rok na systemy informacyjne i inne działania, których Szwajcaria jest uczestnikiem zgodnie z art. 1;
 - b) kwotę opłaty z tytułu uczestnictwa, o której mowa w art. 9 ust. 7 niniejszego protokołu; oraz
 - c) w odniesieniu do agencji, w roku N+1, kwoty zobowiązań budżetowych zaciągniętych na środki na zobowiązania zatwierdzone w roku N w odpowiednich pozycjach w budżecie Unii w odniesieniu do rocznego budżetu Unii ujęte w odpowiednich pozycjach w budżecie Unii na rok N.
4. Komisja przedstawia szacunkowe informacje określone w ust. 3 lit. a) i b) na podstawie projektu budżetu najszybciej, jak to możliwe, a najpóźniej do dnia 1 września roku budżetowego.
5. Najpóźniej w dniu 16 kwietnia, a jeśli ma to zastosowanie do danej agencji Unii, danego systemu informacyjnego lub innego działania – najwcześniej w dniu 22 października, a najpóźniej w dniu 31 października każdego roku budżetowego – Komisja wystawia Szwajcarii wezwanie do wpłaty środków, które odpowiada wkładowi Szwajcarii na mocy protokołu w odniesieniu do każdej z agencji, każdego z systemów informacyjnych lub innych działań, których Szwajcaria jest uczestnikiem.

6. Wezwanie do wpłaty środków, o którym mowa w ust. 5, składa się z następujących transz:

- a) pierwszej transzy w każdym roku, w związku z wezwaniem do wpłaty środków, które ma zostać wystawione do dnia 16 kwietnia, odpowiadającej kwocie stanowiącej równowartość szacunkowego rocznego wkładu finansowego do danej agencji, danego systemu informacyjnego lub innego działania, o którym mowa w ust. 4.

Szwajcaria dokonuje płatności kwoty wskazanej w tym wezwaniu do wpłaty środków najpóźniej 60 dni po wydaniu wezwania do wpłaty.

- b) w stosownych przypadkach, drugiej transzy w roku, w związku z wezwaniem do wpłaty środków, które ma zostać wystawione najwcześniej w dniu 22 października, a najpóźniej w dniu 31 października, odpowiadającej różnicy między kwotą, o której mowa w ust. 4, a kwotą, o której mowa w ust. 5, jeżeli kwota, o której mowa w ust. 5, jest wyższa.

Szwajcaria dokonuje płatności kwoty wskazanej w tym wezwaniu do wpłaty środków najpóźniej do dnia 21 grudnia.

W odniesieniu do każdego wezwania do wpłaty środków Szwajcaria może dokonywać odrębnych płatności za każdą agencję, system informacyjny lub inne działanie.

7. W odniesieniu do pierwszego roku wykonania niniejszego protokołu Komisja wystawi jedno wezwanie do wpłaty środków w terminie 90 dni od wejścia protokołu w życie.

Szwajcaria dokonuje płatności kwoty wskazanej w tym wezwaniu do wpłaty środków najpóźniej 60 dni po wydaniu wezwania do wpłaty.

8. Każde opóźnienie we wniesieniu wkładu finansowego stanowi podstawę do zapłaty przez Szwajcarię odsetek za zwłokę od należnej kwoty, wyliczanych za okres od terminu płatności do dnia, w którym należna kwota zostanie wpłacona w całości.

W odniesieniu do należności niezapłaconych w terminie stosuje się stopę odsetek równą stopie stosowanej przez Europejski Bank Centralny do jego głównych operacji refinansowych, publikowanej w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, seria C, obowiązującej pierwszego dnia miesiąca, w którym przypada termin płatności, lub stopie 0 %, w zależności od tego, która z wymienionych jest wyższa, powiększonej o 3,5 punktu procentowego.

ARTYKUŁ 3

Korekta wkładu finansowego Szwajcarii na rzecz agencji Unii w świetle wykonania

Korekty wkładu finansowego Szwajcarii na rzecz agencji Unii dokonuje się w roku N+1, kiedy to początkowy wkład operacyjny koryguje się w górę lub w dół o różnicę między początkowym wkładem operacyjnym a skorygowanym wkładem obliczonym poprzez zastosowanie klucza do ustalenia wkładu z roku N do kwoty zobowiązań budżetowych podjętych w odniesieniu do środków na zobowiązania zatwierdzonych w roku N według odpowiednich pozycji w budżecie Unii. W stosownych przypadkach różnica uwzględnia, dla każdej agencji, skorygowany wkład operacyjny oparty na wartości procentowej, jak określono w art. 1.

ARTYKUŁ 4

Uzgodnienia przejściowe

W przypadku gdy data wejścia w życie protokołu nie przypada na dzień 1 stycznia, niniejszy artykuł stosuje się w drodze odstępstwa od art. 2.

W pierwszym roku stosowania protokołu w odniesieniu do wkładu operacyjnego należnego za dany rok mającego zastosowanie do odpowiedniej agencji, odpowiedniego systemu informacyjnego lub innego działania, określonych zgodnie z art. 9 protokołu i art. 1–3 niniejszego załącznika, wkład operacyjny podlega proporcjonalnemu obniżeniu według zasady *pro rata temporis* poprzez pomnożenie kwoty rocznego należnego wkładu operacyjnego przez stosunek:

- liczby dni kalendarzowych od daty wejścia w życie do dnia 31 grudnia danego roku; oraz
- łącznej liczby dni kalendarzowych w danym roku.

SĄD ARBITRAŻOWY

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

ARTYKUŁ I.1

Zakres

Jeżeli jedna ze Stron (zwanych dalej „stronami”) skieruje spór do arbitrażu zgodnie z art. 20 ust. 2 lub art. 21 ust. 2 protokołu do Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską ustanawiającego wspólny obszar bezpieczeństwa żywności (zwanego dalej „protokołem”), zastosowanie mają zasady określone w niniejszym dodatku.

ARTYKUŁ I.2

Sekretariat i usługi administracyjne

Biuro Międzynarodowe Stałego Trybunału Arbitrażowego w Hadze (zwane dalej „Biurem Międzynarodowym”) pełni funkcje rejestru i zapewnia niezbędną obsługę sekretariatu.

ARTYKUŁ I.3

Zawiadomienia i obliczanie terminów

1. Zawiadomienia, w tym komunikaty lub wnioski, można przysyłać za pomocą dowolnego środka komunikacji, który potwierdza ich nadanie lub umożliwia uzyskanie takiego potwierdzenia.
2. Takie zawiadomienia można przysyłać drogą elektroniczną tylko wtedy, gdy strona wyznaczyła lub potwierdziła adres specjalnie do tego celu.
3. Takie zawiadomienia doręczane stronom przesyła się, w przypadku Szwajcarii do szwajcarskiego Wydziału ds. Europy w Federalnym Departamencie Spraw Zagranicznych, a w przypadku Unii – do Służby Prawnej Komisji.

4. Każdy termin określony w niniejszym dodatku biegnie od dnia następującego po wystąpieniu zdarzenia lub czynności. Jeżeli ostatni dzień na złożenie dokumentu przypada w dniu wolnym od pracy dla instytucji Unii lub rządu Szwajcarii, termin na złożenie dokumentu upływa następnego dnia roboczego. Do biegu terminu wliczają się dni wolne od pracy, które wypadają w jego trakcie.

ARTYKUŁ I.4

Zawiadomienie o arbitrażu

1. Strona podejmująca inicjatywę skorzystania z arbitrażu (zwana dalej „powodem”) przesyła drugiej stronie (zwanej dalej „pozwanym”) oraz Biuru Międzynarodowemu zawiadomienie o arbitrażu.
2. Postępowanie arbitrażowe uznaje się za rozpoczęte w dniu następującym po dniu, w którym pozwany otrzyma zawiadomienie o arbitrażu.
3. Zawiadomienie o arbitrażu zawiera następujące informacje:
 - a) wniosek o skierowanie sporu do arbitrażu;
 - b) imiona i nazwiska lub nazwy i dane kontaktowe stron;
 - c) imię i nazwisko lub nazwę i adres pełnomocnika (pełnomocników) powoda;

- d) podstawę prawną postępowania (art. 20 ust. 2 lub art. 21 ust. 2 protokołu) oraz:
 - (i) w przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 2 protokołu – informację, że kwestia leżąca u podstaw sporu została oficjalnie wpisana do porządku obrad Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności, w celu znalezienia rozwiązania, zgodnie z art. 21 ust. 1 protokołu; oraz
 - (ii) w przypadkach, o których mowa w art. 21 ust. 2 protokołu – orzeczenie sądu arbitrażowego, wszelkie środki wykonawcze, o których mowa w art. 20 ust. 5 protokołu, oraz kwestionowane środki wyrównawcze;
- e) wskazanie wszelkich norm leżących u podstaw sporu lub z nim związanych;
- f) krótki opis sporu; oraz
- g) wskazanie arbitra lub, jeżeli ma zostać powołanych łącznie pięciu arbitrów – wskazanie dwóch arbitrów.

4. W przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 3 protokołu, zawiadomienie o arbitrażu może również zawierać informacje dotyczące konieczności wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

5. Żadne argumenty podważające wystarczający charakter zawiadomienia o arbitrażu nie stanowią przeszkody dla ustanowienia sądu arbitrażowego. Sąd arbitrażowy rozstrzyga spór ostatecznie.

ARTYKUŁ I.5

Odpowiedź na zawiadomienie o arbitrażu

1. W terminie 60 dni od otrzymania zawiadomienia o arbitrażu pozwany przesyła powodowi i Biuru Międzynarodowemu odpowiedź na zawiadomienie o arbitrażu zawierającą następujące informacje:

- a) imiona i nazwiska lub nazwy i dane kontaktowe stron;
- b) imię i nazwisko lub nazwę i adres pełnomocnika (pełnomocników) pozwanego;
- c) odpowiedź na informacje podane w zawiadomieniu o arbitrażu zgodnie z art. I.4 ust. 3 lit. d)–f); oraz
- d) wskazanie arbitra lub, jeżeli ma zostać powołanych łącznie pięciu arbitrów – wskazanie dwóch arbitrów.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 3 protokołu, odpowiedź na zawiadomienie o arbitrażu może również zawierać odpowiedź na informacje podane w zawiadomieniu o arbitrażu zgodnie z art. I.4 ust. 4 niniejszego dodatku oraz informację o konieczności wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

3. Brak odpowiedzi, niekompletna lub spóźniona odpowiedź pozwanego na zawiadomienie o arbitrażu nie stanowią przeszkody dla ustanowienia sądu arbitrażowego. Sąd arbitrażowy rozstrzyga spór ostatecznie.

4. Jeżeli pozwany w odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu żąda, aby sąd arbitrażowy składał się z pięciu arbitrów, powód wyznacza dodatkowego arbitra w terminie 30 dni od otrzymania odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu.

ARTYKUŁ I.6

Reprezentacja i pomoc

1. Strony są reprezentowane przed sądem arbitrażowym przez jednego lub więcej pełnomocników. Pełnomocnicy mogą korzystać z pomocy doradców, adwokatów lub radców prawnych.

2. O wszelkich zmianach pełnomocników lub ich adresów powiadamia się drugą stroną, Biuro Międzynarodowe i sąd arbitrażowy. Sąd arbitrażowy może w każdej chwili, z własnej inicjatywy lub na wniosek strony, zażądać dowodu potwierdzającego uprawnienia przyznane pełnomocnikom stron.

ROZDZIAŁ II

SKŁAD SĄDU ARBITRAŻOWEGO

ARTYKUŁ II.1

Liczba arbitrów

W skład sądu arbitrażowego wchodzi trzech arbitrów. Sąd arbitrażowy składa się z pięciu arbitrów, jeżeli powód w swoim zawiadomieniu o arbitrażu lub pozwany w odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu wystąpi z takim wnioskiem.

ARTYKUŁ II.2

Wyznaczanie arbitrów

1. Jeżeli ma zostać wyznaczonych trzech arbitrów, każda ze stron wyznacza jednego z nich. Dwóch arbitrów wyznaczonych przez strony wybiera trzeciego arbitra, który będzie przewodniczącym sądu arbitrażowego.
2. Jeżeli ma zostać wyznaczonych pięciu arbitrów, każda ze stron wyznacza dwóch z nich. Czterech arbitrów wyznaczonych przez strony wybiera piątego arbitra, który będzie przewodniczącym sądu arbitrażowego.

3. Jeżeli w ciągu 30 dni od wyznaczenia ostatniego arbitra wyznaczonego przez strony arbitrzy nie osiągną porozumienia w sprawie wyboru przewodniczącego sądu arbitrażowego, przewodniczącego wyznacza Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego.

4. Aby pomóc w wyborze arbitrów wchodzących w skład sądu arbitrażowego, sporządza się i aktualizuje w razie potrzeby orientacyjny wykaz osób posiadających kwalifikacje, o których mowa w ust. 6, który musi być wspólny dla wszystkich umów dwustronnych w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, jak również Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie zdrowia, sporządzonej w [...] dnia [...] r. (zwanej dalej „umową w sprawie zdrowia”), Umowy między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską dotyczącej handlu produktami rolnymi, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1999 r. (zwanej dalej „umową dotyczącą handlu produktami rolnymi”), oraz Umowy między Unią Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii przeznaczonego na zmniejszanie różnic gospodarczych i społecznych w Unii Europejskiej, sporządzonej w [...] dnia [...] r. (zwanej dalej „umową w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii”). Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności przyjmuje i aktualizuje ten wykaz do celów protokołu w drodze decyzji.

5. Jeżeli strona nie wyznaczy arbitra, Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego wyznacza tego arbitra z wykazu, o którym mowa w ust. 4. W przypadku braku takiego wykazu Sekretarz Generalny Stałego Trybunału Arbitrażowego wyznacza arbitra w drodze losowania spośród osób, które zostały formalnie zaproponowane przez jedną ze stron lub obie strony do celów ust. 4.

6. W składzie sądu arbitrażowego zasiadają osoby o wysokich kwalifikacjach, powiązane ze stronami lub nie, które dają gwarancję niezawisłości i braku konfliktu interesów, a także posiadają szeroki zakres doświadczeń. W szczególności posiadają one wiedzę fachową w dziedzinie prawa i spraw objętych niniejszym protokołem; nie mogą przyjmować poleceń od żadnej ze stron; oraz muszą działać w imieniu własnym i nie mogą przyjmować poleceń od żadnej organizacji ani żadnego rządu w kwestiach związanych ze sporem. Przewodniczący sądu arbitrażowego posiada również doświadczenie w procedurach rozstrzygania sporów.

ARTYKUŁ II.3

Oświadczenia arbitrów

1. Jeżeli rozważa się wyznaczenie danej osoby na arbitra, osoba ta zgłasza wszelkie okoliczności, które mogą budzić uzasadnione wątpliwości co do jej bezstronności lub niezależności. Od momentu powołania i przez cały czas trwania postępowania arbitrażowego arbiter niezwłocznie ujawnia stronom oraz pozostałym arbitrom wszelkie takie okoliczności, jeżeli nie uczynił tego wcześniej.
2. Każdy arbiter może zostać odwołany, jeżeli istnieją okoliczności, które mogłyby budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności lub niezależności.
3. Strona może złożyć wniosek o odwołanie arbitra, którego wyznaczyła, wyłącznie z powodu, o którym dowiedziała się po wyznaczeniu arbitra.

4. Jeżeli arbiter nie podejmie działań lub jeżeli formalnie lub faktycznie nie jest możliwe, aby arbiter pełnił swoją rolę, stosuje się procedurę odwołania arbitrów określoną w art. II.4.

ARTYKUŁ II.4

Odwołanie arbitrów

1. Strona, która chce wnieść o wyłączenie arbitra, składa wniosek o wyłączenie w terminie 30 dni od dnia, w którym została poinformowana o wyznaczeniu tego arbitra, lub w terminie 30 dni od dnia, w którym dowiedziała się o okolicznościach, o których mowa w art. II.3.
2. Wniosek o wyłączenie przesyła się drugiej stronie, arbitrowi, którego dotyczy wniosek, pozostałym arbitrom oraz Biuru Międzynarodowemu. Wniosek zawiera uzasadnienie żądania wyłączenia arbitra.
3. Jeżeli złożono wniosek o wyłączenie, druga strona może go zaakceptować. Arbiter, którego wniosek dotyczy może również ustąpić. Akceptacja wniosku ani ustąpienie arbitra nie oznaczają uznania zasadności powodów podanych we wniosku o wyłączenie.
4. Jeżeli w ciągu 15 dni od dnia zawiadomienia o wniosku o wyłączenie druga strona nie zaakceptuje takiego wniosku o wyłączenie lub jeżeli arbiter, którego dotyczy wniosek nie ustąpi, strona wnioskująca o wyłączenie może zwrócić się do Sekretarza Generalnego Stałego Trybunału Arbitrażowego o podjęcie decyzji w sprawie wyłączenia arbitra.
5. O ile strony nie postanowią inaczej, decyzja, o której mowa w ust. 4, zawiera uzasadnienie.

ARTYKUŁ II.5

Zastąpienie arbitra

1. Z zastrzeżeniem ust. 2 niniejszego artykułu, jeżeli w trakcie postępowania arbitrażowego zachodzi konieczność zastąpienia arbitra, nowego arbitra wyznacza się lub wybiera zgodnie z procedurą określoną w art. II.2, która miała zastosowanie do wyznaczenia lub wyboru arbitra, który ma zostać zastąpiony. Procedura ta ma zastosowanie nawet wówczas, gdy jedna ze stron nie skorzystała z przysługującego jej prawa do wyznaczenia arbitra lub udziału w wyznaczeniu arbitra, który ma zostać zastąpiony.
2. W przypadku zastąpienia arbitra postępowanie wznawia się na etapie, na którym zastąpiony arbiter zaprzestał pełnienia swoich funkcji, chyba że sąd arbitrażowy postanowi inaczej.

ARTYKUŁ II.6

Zwolnienie od odpowiedzialności

Z wyjątkiem przypadków umyślnego działania lub rażącego niedbalstwa strony zrzekają się, w najszerszym zakresie dozwolonym przez właściwe prawo, wszelkich roszczeń wobec arbitrów z tytułu jakichkolwiek działań lub zaniechań związanych z postępowaniem arbitrażowym.

ROZDZIAŁ III

POSTĘPOWANIE ARBITRAŻOWE

ARTYKUŁ III.1

Postanowienia ogólne

1. Dniem powołania sądu arbitrażowego jest dzień, w którym ostatni z arbitrów powiadomił o akceptacji swojego wyznaczenia.
2. Sąd arbitrażowy zapewnia równe traktowanie stron oraz, na odpowiednim etapie postępowania, wystarczającą możliwość dochodzenia przez strony ich praw i przedstawienia argumentów. Sąd arbitrażowy prowadzi postępowanie w taki sposób, aby uniknąć opóźnień i niepotrzebnych wydatków oraz zapewnić rozstrzygnięcie sporu między stronami.
3. Po wysłuchaniu stron zwołuje się rozprawę, chyba że sąd arbitrażowy postanowi inaczej.
4. W przypadku gdy strona przekazuje sądowi arbitrażowemu zawiadomienie, ma ona obowiązek przekazać je za pośrednictwem Biura Międzynarodowego i przesłać w tym samym czasie jego kopię drugiej stronie. Biuro Międzynarodowe przesyła kopię tego zawiadomienia każdemu z arbitrów.

ARTYKUŁ III.2

Miejsce arbitrażu

Miejscem arbitrażu jest Haga. Jeżeli wymagają tego wyjątkowe okoliczności, sąd arbitrażowy może zbierać się w każdym innym miejscu, które uzna za właściwe dla swoich obrad.

ARTYKUŁ III.3

Język

1. Językami postępowania są francuski i angielski.
2. Sąd arbitrażowy może zarządzić, aby wszystkim dokumentom załączonym do pozwu lub odpowiedzi na pozew oraz wszystkim pozostałym dokumentom przedłożonym w trakcie postępowania w ich języku oryginału towarzyszyło tłumaczenie na jeden z języków postępowania.

ARTYKUŁ III.4

Pozew

1. Powód przesyła swój pozew w formie pisemnej pozwanemu i sądowi za pośrednictwem Biura Międzynarodowego w terminie wyznaczonym przez sąd arbitrażowy. Powód może podjąć decyzję o uznaniu swojego zawiadomienia o arbitrażu, o którym mowa w art. I.4, za pozew, pod warunkiem że takie zawiadomienie spełnia także warunki określone w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu.

2. Pozew zawiera następujące informacje:

- a) informacje określone w art. I.4 ust. 3 lit. b)–f);
- b) przedstawienie stanu faktycznego na poparcie roszczenia; oraz
- c) przedstawienie argumentów prawnych na poparcie roszczenia.

3. W miarę możliwości do pozwu załącza się wszelkie dokumenty i inne dowody wymienione przez powoda lub odsyła się w pozwie do takich dokumentów i dowodów. W przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 3 protokołu, pozew może również zawierać informacje dotyczące konieczności wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ III.5

Odpowiedź na pozew

1. Pozwany przesyła swoją odpowiedź na pozew w formie pisemnej powodowi i sądowi arbitrażowemu za pośrednictwem Biura Międzynarodowego w terminie wyznaczonym przez sąd arbitrażowy. Pozwany może podjąć decyzję o uznaniu swojej odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu, o którym mowa w art. I.5, za odpowiedź na pozew, pod warunkiem że taka odpowiedź na zawiadomienie o arbitrażu spełnia także warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu.

2. Odpowiedź na pozew odpowiada na punkty pozwu wskazane zgodnie z art. III.4 ust. 2 lit. a)–c) niniejszego dodatku. W miarę możliwości do odpowiedzi na pozew załącza się wszelkie dokumenty i inne dowody wymienione przez pozwanego lub odsyła się w odpowiedzi do takich dokumentów lub dowodów. W przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 3 protokołu, odpowiedź na pozew może również zawierać informacje dotyczące konieczności wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
3. W odpowiedzi na pozew lub na późniejszym etapie postępowania arbitrażowego, jeżeli sąd arbitrażowy uzna, że opóźnienie było uzasadnione w danych okolicznościach, pozwany może wystąpić z powództwem wzajemnym, pod warunkiem że sąd arbitrażowy jest właściwy w sprawie tego powództwa.
4. Artykuł III.4 ust. 2 i 3 stosuje się do powództwa wzajemnego.

ARTYKUŁ III.6

Jurysdykcja sądu arbitrażowego

1. Sąd arbitrażowy orzeka o swojej właściwości na podstawie art. 20 ust. 2 lub art. 21 ust. 2 protokołu.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 2 protokołu, sąd arbitrażowy jest upoważniony do zbadania kwestii leżącej u podstaw sporu, która została oficjalnie wpisana do porządku obrad Wspólnego Komitetu ds. Bezpieczeństwa Żywności, w celu znalezienia rozwiązania, zgodnie z art. 20 ust. 1 protokołu.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 21 ust. 2 protokołu, sąd arbitrażowy, który rozpoznał sprawę główną, jest upoważniony do zbadania proporcjonalności spornych środków wyrównawczych, w tym w przypadku gdy środki te zostały w całości lub w części zastosowane w ramach innej umowy dwustronnej w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, lub w ramach umowy w sprawie handlu produktami rolnymi.

4. Wstępny zarzut braku właściwości sądu arbitrażowego podnosi się najpóźniej w odpowiedzi na pozew lub, w przypadku powództwa wzajemnego, w replice. Fakt, że strona wyznaczyła arbitra lub brała udział w jego wyznaczeniu, nie pozbawia jej prawa do podniesienia takiego wstępnego zarzutu. Wstępny zarzut, że spór wykracza poza zakres kompetencji sądu arbitrażowego, podnosi się niezwłocznie po podniesieniu w trakcie postępowania arbitrażowego kwestii, co do której zarzuca się sądowi przekroczenie jego kompetencji. W każdym przypadku sąd arbitrażowy może uwzględnić wstępny zarzut podniesiony po upływie wyznaczonego terminu, jeżeli zdecyduje, że opóźnienie było uzasadnione w danych okolicznościach.

5. Sąd arbitrażowy może orzec w przedmiocie wstępnego zarzutu, o którym mowa w ust. 4, traktując go jako kwestię wstępną lub rozstrzygając sprawę co do istoty.

ARTYKUŁ III.7

Inne oświadczenia pisemne

Sąd arbitrażowy, po konsultacji ze stronami, decyduje o tym, jakie inne oświadczenia pisemne oprócz pozwu i odpowiedzi na pozew strony składają lub mogą złożyć, i wyznacza termin ich złożenia.

ARTYKUŁ III.8

Terminy

1. Termin wyznaczony przez sąd arbitrażowy na przekazanie dokumentów w formie pisemnej, w tym pozwu i odpowiedzi na pozew, nie może przekroczyć 90 dni, chyba że strony postanowią inaczej.
2. Sąd arbitrażowy wydaje orzeczenie kończące postępowanie w terminie 12 miesięcy od daty jego powołania. W wyjątkowych okolicznościach szczególnych trudności sąd arbitrażowy może przedłużyć ten okres maksymalnie o trzy dodatkowe miesiące.
3. Terminy określone w ust. 1 i 2 skracają się o połowę:
 - a) na wniosek powoda lub pozwanego, jeżeli w terminie 30 dni od daty złożenia takiego wniosku sąd arbitrażowy, po wysłuchaniu drugiej strony, uzna sprawę za pilną; lub
 - b) jeżeli strony tak postanowią.
4. W przypadkach, o których mowa w art. 21 ust. 2 protokołu, sąd arbitrażowy wydaje orzeczenie kończące postępowanie w terminie sześciu miesięcy od daty powiadomienia o środkach wyrównawczych zgodnie z art. 21 ust. 1 protokołu.

ARTYKUŁ III.9

Sprawy skierowane do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

1. W zastosowaniu art. 17 i art. 20 ust. 3 protokołu sąd arbitrażowy wnosi sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
2. Sąd arbitrażowy może wnieść sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na każdym etapie postępowania, pod warunkiem że sąd arbitrażowy jest w stanie dostatecznie precyzyjnie określić stan faktyczny i prawny sprawy oraz zagadnienia prawne, które ona rodzi.

Postępowanie przed sądem arbitrażowym zawiesza się do czasu wydania orzeczenia przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

3. Każda ze stron może skierować do sądu arbitrażowego uzasadniony wniosek o wniesienie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Sąd arbitrażowy odrzuca taki wniosek, jeżeli uzna, że warunki wniesienia sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, o których mowa w ust. 1, nie zostały spełnione. Jeżeli sąd arbitrażowy odrzuci wniosek strony o wniesienie sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, uzasadnia jego odrzucenie w rozstrzygnięciu co do istoty sprawy.

4. Sąd arbitrażowy wnosi sprawę do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w drodze zawiadomienia. Zawiadomienie zawiera co najmniej następujące informacje:

- a) krótki opis sporu;
- b) akty prawne Unii lub postanowienia protokołu, które są przedmiotem sporu; oraz

- c) pojęcie prawa Unii, które wymaga interpretacji zgodnie z art. 17 ust. 2 protokołu.

Sąd arbitrażowy zawiadamia strony o wniesieniu sprawy do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

5. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stosuje przez analogię regulamin wewnętrzny mający zastosowanie do wykonywania jego właściwości do orzekania w trybie prejudycjalnym w kwestii wykładni traktatów oraz aktów przyjętych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii.

6. Pełnomocnicy i adwokaci lub radcy prawni umocowani do reprezentowania stron przed sądem arbitrażowym na mocy artykułów I.4, I.5, III.4 i III.5 są także upoważnieni do reprezentowania stron przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ III.10

Środki tymczasowe

1. W przypadkach, o których mowa w art. 21 ust. 2 protokołu, każda ze stron może, na każdym etapie postępowania arbitrażowego, złożyć wniosek o zastosowanie środków tymczasowych polegających na zawieszeniu stosowania środków wyrównawczych.

2. We wniosku, o którym mowa w ust. 1, określa się przedmiot sporu i okoliczności niecierpiące zwłoki, a także uprawdopodobnia się z faktycznego i prawnego punktu widzenia konieczność zastosowania środków tymczasowych, których dotyczy wniosek. Wniosek ten obejmuje wszystkie dostępne dowody i wnioski dowodowe mające na celu uzasadnienie zastosowania środków tymczasowych.

3. Strona wnioskująca o zastosowanie środków tymczasowych przesyła swój wniosek na piśmie drugiej stronie oraz sądowi arbitrażowemu za pośrednictwem Biura Międzynarodowego. Sąd arbitrażowy wyznacza termin, w którym druga strona może przedstawić uwagi na piśmie lub ustnie.

4. Sąd arbitrażowy, w terminie jednego miesiąca od daty złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, wydaje postanowienie o zawieszeniu stosowania kwestionowanych środków wyrównawczych, jeżeli spełnione są następujące warunki:

- a) sąd arbitrażowy jest *prima facie* przekonany o zasadności zastosowania środków tymczasowych, o które wnosi strona;
- b) sąd arbitrażowy uważa, że bez zawieszenia stosowania środków wyrównawczych do czasu wydania orzeczenia kończącego postępowanie strona wnioskująca o zastosowanie środków tymczasowych poniosłaby poważną i nieodwracalną szkodę; oraz
- c) szkoda, jaką strona wnioskująca o zastosowanie środków tymczasowych poniosłaby wskutek natychmiastowego zastosowania zaskarżonych środków wyrównawczych, przeważa nad interesem w ich natychmiastowym i skutecznym zastosowaniu.

5. Zawieszenie postępowania, o którym mowa w art. III.9 ust. 2 akapit drugi, nie ma zastosowania w postępowaniach prowadzonych na podstawie niniejszego artykułu.

6. Postanowienie wydane przez sąd arbitrażowy zgodnie z ust. 4 wywołuje jedynie skutek tymczasowy bez uszczerbku dla rozstrzygnięcia sądu arbitrażowego co do istoty sprawy.

7. O ile w postanowieniu wydanym przez sąd arbitrażowy zgodnie z ust. 4 niniejszego artykułu nie wyznaczono wcześniejszej daty zakończenia zawieszenia, zawieszenie wygasa z chwilą wydania orzeczenia kończącego postępowanie na mocy art. 21 ust. 2 protokołu.

8. Dla uniknięcia wątpliwości do celów niniejszego artykułu uznaje się, że rozpatrując interesy strony wnioskującej o zastosowanie środków tymczasowych i drugiej strony, sąd arbitrażowy bierze pod uwagę również interesy osób fizycznych i podmiotów gospodarczych tych stron, przy czym uwzględnienie tych interesów nie jest równoznaczne z przyznaniem takiej osobie fizycznej lub takiemu podmiotowi gospodarczemu legitymacji procesowej przed sądem arbitrażowym.

ARTYKUŁ III.11

Dowody

1. Każda ze stron przedstawia dowody potwierdzające fakty stanowiące podstawę jej pozwu lub odpowiedzi na pozew.

2. Na wniosek strony lub z inicjatywy własnej sąd arbitrażowy może starać się o uzyskanie od stron odpowiednich informacji, które uzna za niezbędne i odpowiednie. Sąd arbitrażowy wyznacza stronom termin na ustosunkowanie się do jego żądania.

3. Na wniosek strony lub z inicjatywy własnej sąd arbitrażowy może starać się o uzyskanie z jakiegokolwiek źródła wszelkich informacji, które uzna za odpowiednie. Sąd arbitrażowy może również zasięgać opinii ekspertów, jeżeli uzna to za odpowiednie oraz z zastrzeżeniem wszelkich warunków uzgodnionych przez strony, w stosownych przypadkach.

4. Wszelkie informacje otrzymane przez sąd arbitrażowy na podstawie niniejszego artykułu udostępnia się stronom, a strony mogą zgłaszać uwagi do tych informacji sądowi arbitrażowemu.
5. Po zasięgnięciu opinii drugiej strony sąd arbitrażowy przyjmuje odpowiednie środki w celu rozpatrzenia wszelkich kwestii podniesionych przez stronę w odniesieniu do ochrony danych osobowych, tajemnicy zawodowej i uzasadnionych interesów w zakresie poufności.
6. Sąd arbitrażowy określa dopuszczalność, znaczenie i moc dowodową przedstawionych dowodów.

ARTYKUŁ III.12

Rozprawy

1. Jeżeli musi odbyć się rozprawa, sąd arbitrażowy, po konsultacji ze stronami, powiadamia strony z odpowiednim wyprzedzeniem o dacie, godzinie i miejscu rozprawy.
2. Rozprawa jest jawna, chyba że sąd arbitrażowy z urzędu lub na wniosek stron postanowi inaczej z ważnych powodów.
3. Protokół z każdej rozprawy sporządza i podpisuje przewodniczący sądu arbitrażowego. Jedynie taki protokół ma moc oryginału.

4. Sąd arbitrażowy może podjąć decyzję o przeprowadzeniu rozprawy w formie wirtualnej zgodnie z praktyką Biura Międzynarodowego. Strony są informowane o tej praktyce w odpowiednim czasie. W takich przypadkach stosuje się odpowiednio ust. 1 oraz ust. 3.

ARTYKUŁ III.13

Niedopełnienie obowiązków procesowych

1. Jeżeli w terminie określonym w niniejszym dodatku lub przez sąd arbitrażowy powód nie złożył pozwu bez wskazania wystarczającej przyczyny, sąd arbitrażowy zarządza zakończenie postępowania arbitrażowego, chyba że pozostają nierozstrzygnięte kwestie, w odniesieniu do których wydanie orzeczenia może być konieczne i sąd arbitrażowy uzna to za stosowne.

Jeżeli w terminie określonym w niniejszym dodatku lub przez sąd arbitrażowy pozwany nie złożył odpowiedzi na zawiadomienie o arbitrażu lub odpowiedzi na pozew bez wskazania wystarczającej przyczyny, sąd arbitrażowy zarządza kontynuowanie postępowania, nie uznając, że to uchybienie samo w sobie stanowi akceptację zarzutów powoda.

Akapit drugi ma również zastosowanie w przypadku, gdy powód nie złoży repliki na powództwo wzajemne.

2. Jeżeli strona należycie wezwana zgodnie z art. III.12 ust. 1 nie stawia się na rozprawie ani nie wykaże wystarczającej przyczyny swojego niestawiennictwa, sąd arbitrażowy może kontynuować postępowanie arbitrażowe.

3. Jeżeli strona należycie wezwana przez sąd arbitrażowy do przedstawienia dalszych dowodów nie uczyni tego w wyznaczonym terminie ani nie wykaże wystarczającej przyczyny takiego zaniechania, sąd arbitrażowy może wydać orzeczenie na podstawie posiadanych dowodów.

ARTYKUŁ III.14

Zakończenie postępowania

1. Jeżeli zostanie wykazane, że strony miały odpowiednią możliwość przedstawienia swoich argumentów, sąd arbitrażowy może ogłosić zakończenie postępowania.

2. Sąd arbitrażowy może, jeżeli uzna to za konieczne ze względu na wyjątkowe okoliczności, z własnej inicjatywy lub na wniosek strony, postanowić o wznowieniu postępowania w dowolnym momencie przed wydaniem orzeczenia.

ROZDZIAŁ IV

ORZECZENIE

ARTYKUŁ IV.1

Orzeczenia

Sąd arbitrażowy dąży do wydania orzeczenia w drodze konsensusu. Jeżeli jednak wydanie orzeczenia drogą konsensusu okaże się niemożliwe, sąd arbitrażowy orzeka większością głosów arbitrów.

ARTYKUŁ IV.2

Forma i skutek orzeczenia sądu arbitrażowego

1. Sąd arbitrażowy może wydać odrębne orzeczenia w różnych kwestiach w osobnych terminach.
2. Orzeczenia wydaje się w formie pisemnej i zawierają one uzasadnienie. Są one ostateczne i wiążące dla stron.
3. Orzeczenie sądu arbitrażowego jest opatrzone podpisem arbitrów, zawiera datę podjęcia oraz miejsce arbitrażu. Odpis orzeczenia podpisany przez arbitrów jest przekazywany każdej ze stron przez Biuro Międzynarodowe.

4. Biuro Międzynarodowe podaje orzeczenie sądu arbitrażowego do wiadomości publicznej.

Przy podaniu orzeczenia sądu arbitrażowego do wiadomości publicznej Biuro Międzynarodowe przestrzega odpowiednich postanowień dotyczących ochrony danych osobowych, tajemnicy zawodowej i uprawnionych interesów poufności.

Postanowienia, o których mowa w akapicie drugim, są identyczne dla wszystkich umów dwustronnych w tych obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, jak również dla umowy w sprawie zdrowia, umowy w sprawie handlu produktami rolnymi i umowy w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności przyjmuje i aktualizuje te postanowienia do celów protokołu w drodze decyzji.

5. Strony stosują się do wszystkich orzeczeń sądu arbitrażowego bez zbędnej zwłoki.

6. W przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 2 protokołu, po uzyskaniu stanowisk stron sąd arbitrażowy wyznacza w rozstrzygnięciu co do istoty sprawy rozsądny termin na zastosowanie się do jego orzeczenia zgodnie z art. 20 ust. 5 protokołu, uwzględniając wewnętrzne procedury stron.

ARTYKUŁ IV.3

Prawo właściwe, zasady interpretacji, mediator

1. Na prawo właściwe składa się protokół, akty prawne Unii, do których odsyła protokół, a także wszelkie inne przepisy prawa międzynarodowego istotne dla stosowania tych instrumentów.

2. Sąd arbitrażowy orzeka zgodnie z zasadami interpretacji, o których mowa w art. 17 protokołu.
3. Wcześniejsze orzeczenia wydane przez organ rozstrzygający spory w odniesieniu do proporcjonalności środków wyrównawczych na mocy innej umowy dwustronnej spośród tych, o których mowa w art. 21 ust. 2 protokołu, są wiążące dla sądu arbitrażowego.
4. Sąd arbitrażowy nie może orzekać w charakterze mediatora lub *ex aequo et bono*.

ARTYKUŁ IV.4

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie lub inne powody zakończenia postępowania

1. Strony mogą w każdej chwili wspólnie uzgodnić rozwiązanie sporu. Strony wspólnie informują sąd arbitrażowy o każdym takim rozwiązaniu. Jeżeli uzgodnienie wymaga zatwierdzenia zgodnie ze stosownymi procedurami wewnętrznymi każdej ze stron, powiadomienie zawiera odniesienie do tego wymogu, a postępowanie arbitrażowe zostaje zawieszone. W przypadku braku wymogu takiego zatwierdzenia lub z chwilą powiadomienia o zakończeniu wszelkich takich postępowań krajowych postępowanie arbitrażowe zostaje zakończone.
2. Jeżeli w toku postępowania powód poinformuje sąd arbitrażowy na piśmie, że nie zamierza kontynuować postępowania, a w dniu otrzymania takiego powiadomienia przez sąd arbitrażowy pozwany nie podjął jeszcze żadnych czynności procesowych, sąd arbitrażowy wydaje postanowienie oficjalnie stwierdzające zakończenie postępowania. Sąd arbitrażowy orzeka o kosztach, które ponosi powód, jeżeli jest to uzasadnione postępowaniem powoda.

3. Jeżeli przed wydaniem orzeczenia sąd arbitrażowy stwierdzi, że kontynuowanie postępowania stało się bezcelowe lub niemożliwe z jakiegokolwiek innego powodu niż te, o których mowa w ust. 1 i 2, sąd arbitrażowy informuje strony o zamiarze wydania postanowienia kończącego postępowanie.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania, jeżeli istnieją nierozstrzygnięte kwestie, które mogą być konieczne do rozstrzygnięcia, i jeżeli sąd arbitrażowy uzna ich rozstrzygnięcie za stosowne.

4. Sąd arbitrażowy przekazuje stronom podpisaną przez arbitrów kopię postanowienia kończącego postępowanie arbitrażowe lub orzeczenia wydanego na podstawie porozumienia między stronami. Do orzeczeń arbitrażowych wydanych na podstawie porozumienia między stronami stosuje się art. IV.2 ust. 2–5.

ARTYKUŁ IV.5

Sprostowanie orzeczenia sądu arbitrażowego

1. W terminie 30 dni od otrzymania orzeczenia sądu arbitrażowego strona może, przekazując zawiadomienie drugiej stronie oraz sądowi arbitrażowemu za pośrednictwem Biura Międzynarodowego, zwrócić się do sądu arbitrażowego o sprostowanie w tekście orzeczenia sądu arbitrażowego wszelkich błędów rachunkowych, pisarskich lub typograficznych bądź innych podobnych błędów lub pomyłek o podobnym charakterze. Jeżeli sąd arbitrażowy uzna wniosek za uzasadniony, dokonuje sprostowania w terminie 45 dni od otrzymania wniosku. Wniosek nie wywołuje skutku zawieszającego bieg terminu przewidzianego w art. IV.2 ust. 6.

2. Sąd arbitrażowy może z własnej inicjatywy w terminie 30 dni od wydania decyzji dokonać sprostowań, o których mowa w ust. 1.

3. Sprostowania, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, sporządza się na piśmie i stanowią one integralną część orzeczenia. Zastosowanie ma art. IV.2 ust. 2–5.

ARTYKUŁ IV.6

Honoraria arbitrów

1. Koszty, o których mowa w art. IV.7, są rozsądne, z uwzględnieniem złożoności sprawy, czasu poświęconego jej przez arbitrów oraz wszystkich innych istotnych okoliczności.

2. Zostanie sporządzony wykaz dziennych stawek wynagrodzenia oraz maksymalnej i minimalnej liczby godzin, wspólny dla wszystkich umów dwustronnych w obszarach rynku wewnętrznego, których Szwajcaria jest uczestnikiem, a także dla umowy w sprawie zdrowia, umowy w sprawie handlu produktami rolnymi oraz umowy w sprawie regularnego wkładu finansowego Szwajcarii, który to wykaz aktualizuje się w razie potrzeby. Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności przyjmuje i aktualizuje ten wykaz do celów protokołu w drodze decyzji.

ARTYKUŁ IV.7

Koszty

1. Każda ze stron pokrywa własne koszty oraz połowę kosztów poniesionych przez sąd arbitrażowy.

2. Sąd arbitrażowy ustala swoje koszty w rozstrzygnięciu co do istoty sprawy. Koszty te obejmują wyłącznie:

- a) honoraria arbitrów, wykazane oddzielnie dla każdego arbitra i ustalone przez sam sąd arbitrażowy zgodnie z art. IV.6;
- b) koszty podróży i inne koszty poniesione przez arbitrów; oraz
- c) opłaty i wydatki Biura Międzynarodowego.

3. Koszty, o których mowa w ust. 2, są rozsądne, z uwzględnieniem wartości przedmiotu sporu, złożoności sporu, czasu poświęconego przez arbitrów i wszelkich ekspertów wyznaczonych przez sąd arbitrażowy oraz innych istotnych okoliczności.

ARTYKUŁ IV.8

Kaucja na poczet kosztów

1. Na początku postępowania arbitrażowego Biuro Międzynarodowe może zażądać od stron wniesienia kaucji w równej wysokości tytułem zaliczki na poczet kosztów, o których mowa w art. IV.7 ust. 2.

2. W toku postępowania arbitrażowego Biuro Międzynarodowe może zażądać od stron wniesienia uzupełniających wpłat oprócz tych, o których mowa w ust. 1.

3. Wszystkie kwoty wpłacone przez strony w zastosowaniu niniejszego artykułu są wpłacane na rzecz Biura Międzynarodowego i wypłacane przez Biuro Międzynarodowe w celu pokrycia faktycznie poniesionych kosztów, w tym w szczególności honorariów uiszczanych arbitrom i Biuru Międzynarodowemu.

ROZDZIAŁ V

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ V.1

Zmiany

Wspólny Komitet ds. Bezpieczeństwa Żywności może przyjmować zmiany do niniejszego dodatku w drodze decyzji.

PRZYWILEJE I IMMUNITETY
EUROPEJSKIEGO URZĘDU DS. BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOSTCI

ARTYKUŁ 1

(odpowiadający art. 1 Protokołu (nr 7))

Lokale i budynki Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (zwanego dalej „Urzędem”) są nietykalne. Nie podlegają rewizjom, rekwizycjom, konfiskacie ani wywłaszczeniu. Mienie i aktywa Urzędu nie podlegają jakimkolwiek środkom przymusu administracyjnego ani sądowego bez upoważnienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 2

(odpowiadający art. 2 Protokołu (nr 7))

Archiwa Urzędu są nietykalne.

ARTYKUŁ 3

(odpowiadający art. 3 i 4 Protokołu (nr 7))

1. Urząd, jego aktywa, przychody i inne mienie są zwolnione z wszelkich podatków bezpośrednich.
2. Towary i usługi wywożone do Urzędu z przeznaczeniem do użytku służbowego ze Szwajcarii lub dostarczane Urzędowi w Szwajcarii nie podlegają żadnym opłatom pośrednim ani podatkom.
3. Zwolnienie z VAT jest przyznawane, jeżeli rzeczywista cena nabycia towarów i usług wymienionych na fakturze lub odpowiadającym jej dokumencie wynosi co najmniej sto franków szwajcarskich (wraz z podatkiem). Urząd jest zwolniony z wszelkich ceł, zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych w odniesieniu do produktów przeznaczonych do jej użytku służbowego; produkty przywiezione w ten sposób mogą zostać zbyte, odpłatnie lub nieodpłatnie, w Szwajcarii, wyłącznie na warunkach określonych przez rząd Szwajcarii.
4. Zwolnienie z podatku VAT, akcyzy i wszelkich innych podatków pośrednich przyznaje się w drodze umorzenia poprzez przedstawienie dostawcy towarów lub usługodawcy szwajcarskich formularzy przewidzianych do tego celu.
5. Nie udziela się zwolnień w stosunku do podatków i opłat, których wysokość stanowi jedynie wynagrodzenie za korzystanie z usług użyteczności publicznej.

ARTYKUŁ 4

(odpowiadający art. 5 Protokołu (nr 7))

W celu komunikacji służbowej i przekazywania wszelkich dokumentów Urząd korzysta w Szwajcarii z przywilejów przyznawanych przez to państwo placówkom dyplomatycznym.

Korespondencja służbowa i inne środki komunikacji służbowej Urzędu nie podlegają cenzurze.

ARTYKUŁ 5

(odpowiadający art. 6 Protokołu (nr 7))

Laissez-passer Unii wydawany członkom i pracownikom Urzędu jest uznawany za ważny dokument podróży na terytorium Szwajcarii. Te *laissez-passer* wydawane są urzędnikom i innym pracownikom na warunkach określonych w regulaminie pracowniczym urzędników i warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii¹.

¹ Rozporządzenie nr 31 (EWG), 11 (EWEA) ustanawiające regulamin pracowniczy urzędników i warunki zatrudnienia innych pracowników Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. 45 z 14.6.1962, s. 1385), wraz z wszelkimi późniejszymi zmianami.

ARTYKUŁ 6

(odpowiadający art. 10 Protokołu (nr 7))

Przedstawiciele państw członkowskich Unii biorący udział w pracach Urzędu, ich doradcy i eksperci techniczni korzystają w czasie wykonywania swoich funkcji i w czasie podróży do i z miejsca obrad w Szwajcarii ze zwyczajowych przywilejów, immunitetów i udogodnień.

ARTYKUŁ 7

(odpowiadający art. 11 Protokołu (nr 7))

Na terytorium Szwajcarii i bez względu na ich przynależność państwową urzędnicy i inni pracownicy Urzędu:

- a) z zastrzeżeniem postanowień Traktatów dotyczących z jednej strony reguł odpowiedzialności urzędników i innych pracowników w stosunku do Unii oraz, z drugiej strony, właściwości Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sporach między Unią a jej urzędnikami i innymi pracownikami, korzystają z immunitetu jurysdykcyjnego co do dokonanych przez nich czynności służbowych, a obejmującego również słowa wypowiedziane lub napisane. Korzystają oni z tego immunitetu również po zakończeniu pełnienia funkcji;
- b) wraz ze współmałżonkami oraz członkami rodziny pozostającymi na ich utrzymaniu nie podlegają ograniczeniom imigracyjnym i nie są objęci formalnościami dotyczącymi rejestracji cudzoziemców;

- c) w zakresie przepisów walutowych korzystają z takich samych udogodnień, jakie są zwyczajowo przyznawane pracownikom organizacji międzynarodowych;
- d) korzystają z prawa przywozu bez opłat swoich mebli i przedmiotów osobistego użytku przy podejmowaniu po raz pierwszy pracy w Szwajcarii, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat swoich mebli i przedmiotów osobistego użytku po ustaniu funkcji w tym kraju, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd Szwajcarii za niezbędny;
- e) korzystają z prawa przywozu bez opłat samochodu do użytku osobistego, nabytego w kraju ostatniego miejsca zamieszkania lub w kraju, którego są obywatelami, na zasadach rządzących rodzimym rynkiem tego kraju, a także z prawa ponownego wywozu bez opłat tego samochodu, w obu przypadkach w stopniu uznanym przez rząd Szwajcarii za niezbędny.

ARTYKUŁ 8

(odpowiadający art. 12 Protokołu (nr 7))

Urzędnicy i inni pracownicy Urzędu objęci są podatkiem na rzecz Unii od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych im przez Urząd, na warunkach i zgodnie z procedurą określonymi przez prawo Unii.

Są oni zwolnieni ze szwajcarskich podatków federalnych, kantonalnych i gminnych od dochodów, wynagrodzeń i dodatków wypłacanych przez Urząd.

ARTYKUŁ 9

(odpowiadający art. 13 Protokołu (nr 7))

Przy stosowaniu podatku dochodowego, podatku majątkowego oraz podatku od spadku, a także stosując konwencje o unikaniu podwójnego opodatkowania zawarte między Szwajcarią a państwami członkowskimi Unii, uznaje się, że urzędnicy i inni pracownicy Urzędu, którzy osiedlają się na terytorium Szwajcarii dla celów podatkowych, w momencie dołączenia do służb Urzędu, i wyłącznie z tytułu wykonywania swoich obowiązków na rzecz Urzędu zarówno w Szwajcarii i kraju zamieszkania dla celów podatkowych, zachowują miejsce zamieszkania w tym ostatnim, pod warunkiem że kraj ten jest państwem członkowskim Unii. Niniejsze postanowienie stosuje się także do współmałżonka, w zakresie w jakim nie wykonuje on działalności zawodowej oraz do dzieci pozostających na utrzymaniu i pod opieką osób, o których jest mowa w niniejszym artykule.

Mienie ruchome należące do osób, o których mowa w pierwszym akapicie i znajdujące się w Szwajcarii jest zwolnione z podatku od spadku w Szwajcarii; w celu ustalenia takiego podatku, uznaje się je za znajdujące się w kraju stałego zamieszkania, z zastrzeżeniem praw państw trzecich oraz ewentualnego stosowania postanowień międzynarodowych konwencji dotyczących podwójnego opodatkowania.

Miejsce zamieszkania uzyskane wyłącznie w związku z pełnieniem funkcji w innych organizacjach międzynarodowych nie jest brane pod uwagę przy stosowaniu postanowień niniejszego artykułu.

ARTYKUŁ 10

(odpowiadający art. 14 Protokołu (nr 7))

Prawo Unii określa system świadczeń socjalnych obejmujący urzędników i innych pracowników Unii.

Urzędnicy i członkowie personelu Urzędu nie są zobowiązani do bycia członkami systemu zabezpieczenia społecznego Szwajcarii, pod warunkiem że są już objęci systemem świadczeń z zabezpieczenia społecznego dla urzędników i innych pracowników Unii. Członkowie rodziny pracowników Urzędu wchodzący w skład ich gospodarstwa domowego są objęci systemem świadczeń z zabezpieczenia społecznego dla urzędników i innych pracowników Unii, pod warunkiem że nie są zatrudnieni przez innego pracodawcę niż Urząd i pod warunkiem że nie otrzymują świadczeń z zabezpieczenia społecznego z państwa członkowskiego Unii lub ze Szwajcarii.

ARTYKUŁ 11

(odpowiadający art. 15 Protokołu (nr 7))

Prawo Unii określa kategorie urzędników i innych pracowników Urzędu, do których stosują się postanowienia art. 7, 8 i 9, częściowo lub w całości.

Nazwiska, stopnie służbowe i adresy urzędników i innych pracowników w poszczególnych kategoriach przekazywane są okresowo Szwajcarii.

ARTYKUŁ 12

(odpowiadający art. 17 Protokołu (nr 7))

Przywileje, immunitety i inne udogodnienia przyznaje się urzędnikom i innym pracownikom Urzędu wyłącznie w interesie Urzędu.

Urząd uchyla immunitet udzielony urzędnikowi lub innemu pracownikowi, kiedy uzna, że uchylenie takiego immunitetu nie jest sprzeczne z interesami Urzędu.

ARTYKUŁ 13

(odpowiadający art. 18 Protokołu (nr 7))

Do celów stosowania niniejszego dodatku Urząd współpracuje z właściwymi organami Szwajcarii lub zainteresowanych państw członkowskich Unii.
